

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 26 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

8-hasábos póttí sor egyszer 30 fill.
minden következőnél 18 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Staubert József.

Kedd, május 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezéreltek: A keserves áldomás.
A képviselőház ülése.
Apponyi a királynál.
Szocialisták gyűlése.
Papp I. János beiktatása.
A ferrongó Horvátország.
Izgalom a folyosón.
Két holttest a Marosban.
Országos atléta-verseny Aradon.
Asztaltársaságok majálisa.
Téma: Virágok közt. Irta: Baáry Elemér.
Regény-Csarnok: Klára grófnő. Fordította:
Ritt Gyula.

A keserves áldomás.

Arad, május 18

A mi román nacionalistáink a mostani rendszer lazább nemzetiségi politikájának engedékenységtől elkapatva, lassanként arra a meggyőződésre jutottak, hogy most már ugyanis egész biztosan markukba kerithetik a megyei ügyek körül a vezérszerepet és — elnyiszálták a zöld posztót maguk és a megye hatósága és képviselőinek azon része között, mely a magyar állameszme alapján áll. Ugy találtak, hogy megyegyűlésről megyegyűlésre szemlátomást gyarapodik az ő vetésük, növekedik föllépésük jelentősége s szavuk sulya s épen azért csöppet se tövöztak a közgyűléseken a nemzetiségi irányzatok felesleges, de annál kihívóbb előtérbe tolásával mind jobban izgatni. A látszólagos siker nagyon a fejükbe mehetett, mert a posztóról a vászonra tértek

át és a tegnapi ebéden, melyet az ujonnan beiktatott román püspök adott, a fehér asztal abroszát is elvágta maguk és magyar vendégeik között. Vagyis magyarul mondva, azt a harcot, melyet a politikai téren kezdtek és fokozott hévvel folytattak, hangulatos felköszöntők és pohárcsengések mellett átvitték a társadalmi tere.

Nem szoktuk a fehér asztalok körül lejátszódó jeleneteket, melyeket pezsgő hangulatok szülnék és temetnek, esemény számba venni, de a tegnapi lakomának lefolyása, mint egy jelentős mozzanat kolláriuma, tagadhatatlan, sőt kihívó célzatosságával figyelmet érdemel, sőt követel. A krónikás nem teheti látatlanná és hallatlanná azokat, miután nyilvánvaló, hogy oly viszonyok szimptomái, melyek politikai és társadalmi életünkre állandó visszahatással vannak.

Nem követeltünk egy román püspöki ebédől sovínista magyar manifesztációt, sőt szó nélkül tudunk volna a fölött a visszasságok fölött is elsiklani, hogy a magyar királyság egy főpapja, a magyar főrendiház tagja, a magyar hatóságok és hivatalok vendégül látott fejének körében románul köszönti fel a magyar királyt és azt párhuzamosan, sőt első sorban tüntetőleg császárnak is nevezi; de az már mégis sok egy kissé, hogy ugyanezen lakomán a magyarul kitünően beszélő házi gazda magyar vendégeinek elsejét, a hatóságok fejét, a főispánt is románul köszönti fel, tehát oly nyelven,

melyet tudvalevőleg sem az, sem a többi vendég nem ért, míg ellenben a katonaságnak jelen volt képviselőjét, amint hogy illeti is, készséggel éltették azon a nyelven, amelyet megértett, a német nyelven.

De hát ezek csak tapintatlanságok. Ellenben valódi inzultus számba mennek azok a szavak, amelyeket Gurbán esperes mondott az ő felköszöntőjében a magyar vendégeknek, hogy t. i.: „Addig nem lesz béke, míg Önök magyarosítanak.“ Egy kishajó ügyvéd: Velics, már csak harmadik személyben érintette magyar asztaltársait, midőn az új érárt dicsőítve, a régít ezekkel a szavakkal sajnálta le: „Az volt az egyházmegye betegsége, hogy idegenek, illetéktelen elemek avatkoztak az intim egyházi dolgokba, a mi belső ügyeinkbe, jogaink, szokásaink és nyelvünk dolgába.“ Mindez természetesen román nyelven volt mondva, amint hogy általában a lakomán részt vett román urak és egyházi férfiak az ő románul nem tudó magyar vendégeiket 8 román, 2 magyar és 1 német beszéddel igyekeztek hangulatban tartani.

Nem tudjuk, mennyi része volt ebben a dologban a püspöknek, mennyi volt az ő részéről a járatlanság, mennyi a gyöngegség és mennyi a célzatosság. Méltán zokon lehet venni tőle, hogy a magyar nyelv tökéletes beszélése mellett is általott magyarul felszólalni, de még sulyosabb beszámítás alá esik, hogy az esetben, ha az ebéd folyamán történendők felől eleve tisztában volt, ha itt engednie kellett az őt püspökké választott

Virágok közt.

Irta: Baáry Elemér.

— Margit! — Margit!
— Itt vagyok!
Ude leánykacagás csengett le a hegy-
oromról és nyomban egy labda röpült el Filó
feje fölött.
— Mit akar? ... Hangzott a magashól és
most egy csomó virág hullott az utra. Szállva,
keringve szóródtak el, egy pár vadrózsa azon-
ban a férfi lába elé hullott és ő óvatosan vette
fel az egyiket.
— Elteszi? Nevetett a leány, tölcserít csi-
nálva a kezéből, hogy jobban lejusson a hang.
Filó a fejével intett és ő is a tenyerei közt ki-
bálta fel:
— Margit, jöjjön velem, pompás kis utat
találtam az erdőben.
— Hátha ellop!
A férfi nevetett.
— Maga nagy ördög Margit. Pedig most
komolyan szeretnék beszélni.
— Jesszus, papot is viszünk?
— Esküvőhöz?
— Oh dehogya! Azt hittem, hogy gyónni
akar. Hisz oly ünnepélyes, mintha végrende-
lkeznek. De tudja e, hogy a szél a torkom-
ba fuj?

— Éppen azért — kiáltotta Filó — jöjjön
le, én az ároknál várom.

— És áttemel?

Filó gyorsan elfordult.

— Csakugyan messze mentem — gondolta
és sietve kanyarodott el a hegy mögé, hol a
leányra várt.

Margit pedig notázva és nevetve, könnyű
lépésekkel futott le a hegyről. Széles kalapját
a szalagjánál fogva libegtette maga után és
néha hangosan kiáltotta el a széles úrben:
Ernö! Ernő!

Valami nagy boldogságot érzett. Tizenhét
éves volt és az ifju, a kire gondolt, lent várta
őt a hegy lábánál. Olyan kedves tudat volt ez,
hogy újra felkacagott és a virágjait jobbra, bal-
ra szórta.

— Nesze kedves hegy, visszaadom. Én is
boldog vagyok és semmisenem kell tőled. Téged
is szeretlek és mindenkit szeretek!

Kitárta karjait és úgy futott tovább, mint-
ha a hegyet, vagy az egész levegőt és körös-
körül az egész láthatárt is magához akarná szo-
ritani.

— Hopplá, itt vagyok! — szólt nevetve és
átszökött az árkon.

Filó Ernő komoly arccal üdvözölte.

— Jön az erdőbe, Margit?

— Hogyne! Hogyne! Kacagott a leány.

Nem félek én attól, hogy maga ellop. Hiszen
nem is tudná hasznomat venni.

De a férfi nem akart nevetni. Csak éppen
mosolygott és udvariasan kérdezte:

— Hasznát venni?

— Na igen. Se főzni nem tudok, se vásá-
rolni. Még csak szakácsné sem lehetnék magá-
nál. Pedig, ha el akar lopni, hasznomat is akar-
ná, mi?

— Igen, de azt másképen is vehetném.

Ernö karjára fűzte a karcsu leányt. Mondja
csak Margit, gondolt már maga a házasságra?
Margit elpirult.

— De milyen zavarba hoz, Ernő — mon-
dotta. — Hogy gondoltam volna én a házasa-
ságra?

— Pedig maga már nagy leány.

— Hisz éppen azért. — És üde kacagás
hangzott fel ajkairól. En legfeljebb csak a férj-
hezmenetelre gondolhatok!

A férfi arca elborult. Olyan szép volt most
a fiatal leány, mint egy tavaszi tündér, a ki
Pánnal incselkedik.

— És gondol is, ugy-e? — kérdezte kissé
élesen, mire a leány az arcába bámult.

— Én? De mi baja van? Olyan különös
ma, Ernő! Es kire gondol?

— Most éppen Szegőre gondoltam, de más-
különbben magammal küzködöm. Nem érzi Mar-
git, milyen hideg a kezem.

— De érzem. És a leány elkomolyodott.
Valami nagy áhitat szállotta meg és úgy érezte,
hogy mozdulnia sem szabad.

pártja befolyásának, hogy akkor miért hívta meg asztalához a magyar urakat, élükön a főispánnal? Szabad-e a házigazdának vendégeket hívnia, látnia olyanokat, akiket aztán a megállapított házi rend során önértékben, hivatalos méltóságukban megsért?

A kérdésekre nem válaszolunk. Csak a feletti sajnálkozásunkat hangoztatjuk, hogy a tegnapi püspöki lakomán a tulzók sok időre megrontották a helybeli románok és a magyarság között fejlődésben levő társadalmi egybeforrást. Alig helyrehozható kárt tettek annak a munkásságnak az eredményében, melyet a románok legjobbjai, élükön a megboldogult Goldis püspökkel végeztek abban az irányban, hogy a románságnak és a magyarságnak társadalmi uton való közeledését és egyetértését előkészítsék és dűlőre vigyék. Mert a társadalmi béke lassanként elsimitja a legélesebb politikai ellentéteket is, míg az elszigeteltség és gyűlölködés csak növeli a politikai ellentéteket is, sőt ott is megteremti, a hol nem voltak.

A püspök tegnapi lakomájának tényeit látjuk, tudomásul vesszük és adjuk, de azok eredetének, okainak, közelebbi körülményeinek magyarázatát nem tudjuk, azokat nem is kutatjuk, mert nem akarunk a kedélyek izgatásával mi is hozzájárulni azok törekvéséhez, kik békebonításban utaznak. De figyelmeztetjük az illetőket saját érdekükben, hogy nagyon csatlakoznak, ha elérkezettnek látják az időt arra, hogy ezen ország államrendjének, vagy legalább magyar nemzeti jellegének megszüntetésére sikerrel törhetnek most azért, mert közjogi helyzetünk és alkotmányos életünk súlyos válságai között tan nem tudnók hazánkat és jogainkat megvédeni. A bajok jönnek és mulnak; hamarabb elkövetkezhetik bizonyos függő kérdések végleges rendezése, mint sokan gondolnák és akkor éppen nem volna románságunk érdekében, hogy magyar testvéreik emlékében úgy álljanak, mint a kik a nemzeti jogok ellen éppen akkor törnek, midőn az alkotmányos rend veszélyben forog.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 18.

Az Apponyi-affér véget ért. Maga Apponyi nem titkolt örömmel foglalta el az elnöki széket, ahol sorra üdvözölték barátai.

A névszerinti szavazás után Gabányi Miklós állott fel szólásra. Komoly akart lenni, de ő nem tehet arról, hogy a mikor a legkomolyabb, akkor mulat legjobban a Ház. Beszéde alatt Széchenyi Gyula gróf miniszter az ellenzéki oldalra ment, ahol Hollóval és több ellenzéki emberrel hosszasan beszélgetett. A csoporthoz csatlakozott később Széll miniszterelnök is. Ez a vitaközvetítés, amely a katonai javaslatok és nemzeti vívmányok körül folyt, folytatódott a szünet alatt is.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán, Lukács László, Láng Lajos, Plósz Sándor és Széchenyi Gyula gróf miniszterek.

Elnök fél 11 órakor megnyitotta az ülést és bemutatta az irományokat.

Ezután a Ház névszerinti szavazásban 127 szóval 26 szavazat ellenében elvetette Nessel Pál amaz indítványát, hogy az államtisztviselők fizetéséről szóló javaslatát soron kívül tárgyalják.

(A kvótajavaslat.)

Gabányi Miklós: Most nagyon komoly lesz. (Derűtség). Igenis, komoly lesz, mert nagyon haragszik azért, hogy a katonai javaslatokat még mindig nem vonták vissza. A kvótáról beszél azonban és csodálja, hogy az ex-lexes automata miniszterelnök azt hiszi, hogy a Duna-ünnepélyvel megmenti a katonai javaslatokat. A Duna-ünnepély azonban nem határoz semmit.

Elnök: Ez már mégsem tartozik a kvótához.

Gabányi: Be fogja bizonyítani, hogy már ezért sem lehet megszavazni a kvótát. A szabadelpártynak 18 frakciója van. Az egyikbe tartoznak az Apponyi pártiak, ez a legnagyobb, aztán a Bánffy-párt, aztán a Géza-párt, ebbe tartozik Fejérváry Géza, Kubinyi Géza, Ballagi Géza, Papp Géza. (Derűtség). De ide tartoznak a Münnich Aurélok és Bolgár Ferencek is. (Derűtség). Van még tétlen frakció is. (Derűtség).

Solyomossy báró: Micsoda frakció?

Gabányi: Tétlenek, akik semmit sem csinálnak. Különbözően csak komolyan beszél most, mert a mulatozásra nincs ideje, mivel hogy

csak háromnegyed kettőig akar beszélni. (Derűtség).

Elmondja, hogy egy Vass grófnak nem akartak az örmények kölcsönt adni, erre a gróf ebédre hívta őket, de az ebéden levest, húst, feketekávé, tésztát egy táiban tálaltak fel. Az örmények zúgolódtak is, hogy mi ez már, hiszen egyenként jók lehetnek az ételek, de együtt élvezhetlen az egész. A gróf azt mondta, ilyenek az örmények is. A szólo pedig azt mondja, hogy a szabadelpártiak egyenként derék, jóindulatu, humánus emberek, de együtt élvezhetlenek. Egyébként szünetet kér, mert melege van. (Derűtség).

Felkiáltások jobbról: Még ráér!

Gabányi: Nem vagyok olyan, mint a miniszterelnök, aki négy óra hosszat beszélt és még lélekzenit sem engedte a Házat és hogy gondolkodhassunk a beszéde felett. Én tehát szünetet kérek. (Derűtség).

Elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet után

Gabányi Miklós folytatja beszédét. A kvótát már a kivándorlás miatt sem lehet megszavazni. A nép egyre vándorol ki Amerikába. Felolvassa egy kivándorló levelét, amelyben a honvágy miatt panaszkodnak, pedig naponként kétszer esznek pecsenyét. (Derűtség.) Az a tanulmány ebből, hogy lithon málékonyeret is ennének a kivándorlók, csak munkájuk volna, de hát a kvóta miatt nem tudnak megélni. A kétfejű sas már fel akarja falni a turul madarat. Az ország nyomorban van, naponként végrehajtások vannak, a kvótát szedik, így Magyarország elpusztul.

Messi Pál: Igaz! Ugy van! Ugy van!

Gabányi: Azért szaporodnak a szocialisták is. A gyomai kerületben már majd mindenki szocialista. Erről hosszasan szolt és ki is beszélte az ülést.

TÁVIRATOK.

A balkáni események.

Konstantinápoly, május 18. Hivatalos adatok szerint a monastiri események áldozatai közül még 13 súlyosan sebesült keresztény a kórházban van és 11 könnyen sebesült a fogházban. A legnagyobb részük görög. Mikor megsebesítették, illetőleg letartóztatták őket, valamennyien fegyvertelenek voltak. A konzuli kar újból közbenjárt az ártatlanok szabadon bocsátása és a török tettesek letartóztatása érdekében. Három mohamedánt, mint bebizonyult, a zavargások közepette hirtorsosai sebesítették meg. A váli, a ki kezdetben a lakosság hangulatának befolyása alatt állott és állítólag a Jil-

A férfi is megállott.

Gyönyörű utakon haladtak eddig, mely az erdőbe vitt és csak most nézett körül. Jobbra, balra fölük virágzó fák nyitak fehér és piros lombozattal, rajtuk apró fészkek és dalos háziurak. Odább patak is folyt, széles és fehér kövek között és előttük a virágos pázsit, mely fölött bogarak zümmögtek.

— Margit, mondta a férfi nagyon csöndes hangon, hallgasson ide.

A leány rá sem nézett. Természetesnek vette, hogy most azt hallja meg, a mit régóta sejtett és várt.

— Maga régen ösmer engem. Kis leány volt, amikor a házukhoz jöttem és éveken át úgy éltünk egymás mellett, mintha bátyja lettem volna. Tegnapelőtt tudtam meg, hogy nem vagyok az Margit. Es tudja ki hozott erre? Szegő. Ez az ember Pesten megismerkedett magával és most eljött, hogy megkérje.

A férfi elhallgatott.

Madár füttyölt és harkály kopogott; olyan édes lárma volt, hogy Margit szédülve dőlt egy fához. Szinte nehéz volt neki a boldogság. Kiáltani szeretett volna, vagy előre futni és hangosan örülni a fénynek és a zajnak, amely szívével is eltöltötte.

— Istenem, sóhajtott, mintha nehéz érzések szakadnának föl benne.

Filó gyorsan előrelépett.

— Így jár az ember! Fájdalmat éreztem, mikor ezt megtudtam és azt hittem, hogy gyü-

lölöm Szegőt. Pedig miért? Derék fiu és magát boldogítani fogja. En pedig megyek a magam után!

Margit rémülten pillantott fel.

— Igen, Margit, értsük meg egymást — szolt Filó gyorsan és szembe fordult a lánnyal. — Számoljunk le Margit, mert látom, hogy félreértett. Egy pár nap óta látom ezt csak, mióta Szegő észretéritett. Eddig éveken át, istenemre mondom, azt hittem, hogy a hugomat szeretem magában és nem vettem észre, hogy ma talán másképp van ezzel. De tegnap előtt, mikor Szegő szándékát megtudtam és éles fájdalom éreztem: mint a villám sújtott le az a tudat, hogy szeretem.

A leány hevült és reszketett.

— Tegnap még nagyon szenvedtem, folytatta a férfi. De ma már nyugodt vagyok. Hamar végeztem az ábránddal, mely az én első csalódásomat jelentette. Lesz még több is! Szegény fiu vagyok Margit, tele vágygyal és ambícióval. Mint nevelő kerültem a házba és itt volt alkalmam arra, hogy magamat is tovább képezem. Dolgoztam, tanultam és most egy küzdteles élet áll előttem, ide én magat nem vihetem. Mert az élet nem álmodozás és maga kedves Margit nincs az életre nevelve. Itt marad és — boldog lesz. En pedig meglátom, hogy mennyire tudom vinni. Hogy valóság-e, vagy képzelődés az, amit magamtól várok.

— Kiegyenesedett és merően nézett a leányra, aki sápadt volt és halkán nevetett.

— Látja, kedves Ernő, hogy csakugyan végrendelkezni akart.

Nekem testálja az — emlékeit.

Filó arca vörös lett.

— Margit! Eppen most tréfál velem?

— Ellenkezőleg, maga tréfált meg engem.

Komoly beszélgetésre hitt és kiszült, hogy csak éppen elfecsegett velem. Mert hogy Szegő meg fog kérni, azt tudtam és hogy maga Pestre készül, azt is tudtam. Tehát semmi újat nem mondott.

— Semmi újat! kiáltotta Filó. Es én azt hittem, hogy kötelességnek teszek eleget, ha beszélni fogok!

— Ezt hát meg is tetté és most... Eppen itt az uzsonnaidó!

— Fussunk, Ernő és kiáltson egy hallalit, hogy mi is jövünk.

Es mikor látta, hogy a férfi nem mozdul, türelmetlenül ütötte össze a kezét.

— De menjen, menjen hát!

— Es maga?

— En még — virágot szedek.

Visszafordult és villámgyorsan subant el a fák között. Filó szomoruan nézett utána. Várt még egy darabig, aztán lassan, lehajtott fővel indult előre, mint akire súlyos teher nehezedett.

Margit pedig szélesebben csapott át egy kis rejtékuttra és mikor már bent volt az erdő szívében, hangos sirással omolt egy öreg fa alá. Átfogta a mohos törzset és hangosan, szív-

diz-intencióról is bizonytalanságban volt, azóta erőlyesen fenntartja a rendet és a nyugalmat és végrehajtja a megnyugváshoz szükséges intézkedéseket. A kereskedelem, valamint a vilajetekkel való forgalom nem zavartatott meg.

Konstantinápoly, május 18. Miután a helyi hatóságok különböző helyekről jelentették, hogy a török hatóság igen ingerült és a legcsekélyebb provokációnál a népharag kitörése várható a bolgárok ellen, a mit nehéz volna megakadályozni, minthogy továbbá híre jár, hogy az erre vonatkozó tilalmakai csak proform adták ki, ennek következtében az erre vonatkozó utasításokat újból a legszigorúbban megújították.

A kongregációs zavargások.

Páris, május 18. Este a *Notredame de Plaisance-templom* kijáratánál, a mely templomban egy volt kongregacionista, a ki most világi pap, tartott egyházi szónoklatot az urvacsoráról, zavargások történtek, bár a lelkész minden a jelen eseményekre vonatkozó célzástól tartózkodott. A katolikusok a templom elhagyása után zárt menetbe sorakoztak és a Marseillaise eléneklése és „Eljen a szabadság! Eljenek a papok!” kiáltások mellett végigvonultak a városrész utcáin. Az első összeütközés az Avenue du Mainén történt, a hol a szabadelvűek huzták a rövidebbet és kénytelenek voltak visszavonulni. Más helyeken is történt verekezés. A Rue de la Gaitében a rendőrség közbelépett és számos embert letartóztatott. Az összeütközéseknél több ember megsebesült. A csoportosulásokat végül szétoszlatták, de azért a mozgalom tovább tart.

Apponyi a királynál.

(A megreparált sérelem.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Budapest, május 18.

Gróf Apponyi Albertet ő felsége vasárnap délelőtt tizenegykor teljes ötnegyed órahosszat tartó magánkihallgatáson fogadta. Ezzel reparáltatott a sérelem, ami az udvari bálon való mellőzés folytán Apponyit és némelyek szerint egyúttal a törvényhozást érte. Mint ilyen kényes természetű ügyeknél rendesen, csak utólag és igen lassan szivárognak ki a legérdekesebb részletek s ma a külsőségeken kívül csak különféle verziók kerültek följegyzésre; hogy melyik jár közelebb az igazsághoz, egyelőre nem tudni.

dobogva, szinte rémülten sirt, mint a gyermek, akit megijesztettek.

Fejét a két karja közé fogva sirt, zokogott tehetetlen fájdalommal, a míg lecsuszott a füre és ott zokogott a puha, nedves földön.

— Istenem, Istenem... hát csak ennyi volt? Csak éppen ennyi? Es most végeztünk vele?

El nem bírta állítani heves zokogását, a míg csak ifju ereje bírta ez ta szenvedést, mely azután magától is engedett. Halkabban, mind halkabban sirt, mintha láthatatlan kezek simogatták volna s aztán nehéz sóhajtással emelkedett föl.

A délután legszebb ideje volt. Teljes fényben sütött a nap, mintha Isten szeme nézné a nyárnak ébredését. A virágok tarkán pompáztak körös-körül és szerelemtől ittas lepkék lanyhán szálltak át fölöttük. A méhek kicsi szárnyaikat kitarva, szinte a napba akartak röpdülni és Margit mégis fázsosan huzódott össze.

Kisirt szemei fátyolosak voltak és az izgalomtól kimerítve, csüggedten indult el az úton...

Unalmas fák és bágyadt virágok közt haladt el; cifra bogarak között, melyek cél és irány nélkül röpdöstek itt. Bántó egyformaság, széles unalom ült a leveleken. A napfény nyomott volt, az árnyék hideg. Es Margit — mintha elátkozott erdőből ment volna ki — a könyörtelen élet felé...

A nevezetes kihallgatásról a következőket írják:

A kihallgatás.

Gróf Apponyi Albert vasárnap délelőtt tizenegy órakor díszmagyarban berobogott a budai palota udvarába. Azok a politikusok, akik hozzá közelebb állanak, egy dunaparti fogadóban várták a jelentést az audiencia végéről. Negyedóra negyedóra után mult és a Ház elnöke még mindig benn volt a királynál. Miután a kihallgatás tartama meghaladta a félórát, a háromnegyed órát, sőt az egy órát is, ezt igen jó jelnek tekintették. Végre egynegyed egy órakor — tehát ötnegyed óráig tartó kihallgatás után a dunaparti szállóban várakozók megkapták telefonon az értesítést, hogy Apponyi ismét kocsiban ül.

Apponyi nem egyenesen a lakására, hanem a miniszterelnökhöz ment, hogy őt az audiencia lefolyásáról, eredményéről és konkluziójáról értesítse. Széll Kálmán azonban nem volt otthon, titkára tudatta, hogy a miniszterelnök az idegen követeknél vizitel és így Apponyinak be kellett érnie azzal, hogy — leadhatta a névjegyét. Azt mondták: bántotta, hogy Széll ennyire nem érdeklődött az audiencia lefolyása iránt.

Lenn a kapuban gróf Széchenyi Gyulával, a király személye körüli miniszterrel találkozott Apponyi. Széchenyi is Széllt kereste. Együtt jöttek be azután a városba.

A hatás.

A nap folyamán a volt nemzeti párt tagjai közül többen felkeresték Apponyit és tudakozták nála az eredményről. Ezek a képviselők mind jókedvűen hagyták el Apponyit. Ugyancsak ez a hír keringett este a szabadelvű pártkörben is, ahol a kora esti órákban nagy számban jelentek meg a képviselők.

— Minden rendben van! — híresztelték a volt nemzeti sugárzó arccal.

Sokan, különösen az ó-szabadelvűek közül, nem akartak ennek hitelt adni és szerintők, megbízhatóbb információkra vártak. Hét óra felé megérkezett Fejérváry Géza honvédelmi miniszter. Nagy csoport képződött körülötte. Fejérváry kedvtelennel látszott és a kérdészuhatagnak azzal vetett véget, hogy kereken kijelentette:

— Nem hallottam semmit, nem tudok semmit.

Nemsokára megjött Széll Kálmán. Köréje tódultak. A miniszterelnök csak annyit mondott, hogy még Apponyival nem találkozott, de azért nincs baj a dolog rendben van...

A képviselők elszéledtek a termekbe és kiki vérmérséklet és hajlandósága szerint fűzött g'osszákat a nap eseményéhez.

— Állithatom, — mondotta egy volt nemzeti párti képviselő — hogy Apponyi a mai kihallgatás után teljesen bírja a király bizalmát. Ugy folyt le ezt az audiencia, a hogy még mi sem mertük reményleni.

A szabadelvű klubban vasárnap este ily hangulatban várták Apponyit. Mert biztosra vették, hogy csak fog mutatkozni a körben. De Apponyi nem jött a pártkörbe.

Egy verzió.

Az *E-s* Apponyi kihallgatásáról az alábbi verziót közli, a melyet állítólag megbízható helyről kapott.

A délután folyamán Rakovszky István megkérdezte Apponyi Albertet:

— Milyen volt az audienciád?

— Köszönöm barátom, rám nézve jól végződött — volt a házelnök felelete.

S ez igaz is. Jól végződött, ámde kevésbé jól indult. A király komor volt és lehangolt. Mindjárt a beszélgetés elején rátért a parla-

menti eseményekre és egyenesen megrovásban részesítette Apponyit. Szemére vetette neki, hogy mint a ház elnöke több ízben nem védte meg eléggé az uralkodó személyét. Túrte, hogy a koronát bevonják a vitába, sőt az elhangzott megjegyzések ellen is éppen csak *inparlamentárisnak* mondta a szónokok megjegyzéseit. Egyebet nem tett, ez pedig a koronának kevés.

Igy indult meg a királyi kihallgatás és végződött azzal, hogy gróf Apponyi Albert mentegetődzve megígérte az uralkodónak, hogy „tudni fogja kötelességét és megvédi a korona tekintélyét, bárholnan jöjjön is a támadás...”

Ez a verzió, valamint a többi is, a mely Apponyi kihallgatásáról szárnyra kelt, mindenestre megerősítésre vár.

Andrássy Gyula gróf Apponyi mellőzéséről.

Arra a kérdésre, hogy miért mellőzte a király az udvari bálon Apponyit — ha tegnap magánkihallgatáson fogadta — *Andrássy Gyula* gróf, aki az uralkodót, mint embert is nagyon jól ismeri, az *Aradi Közlöny* fővárosi tudósítója előtt, igen találó és szellemes választ adott.

Andrássy úgy magyarázza az udvari bálon történeteket, hogy a királynak nem volt szándéka Apponyit mellőzni, de miután voltak dolgok, a mikre nézve hosszasan kellett volna Apponyival beszélnie, — sőt talán olyanok is, melyekben a király felfogásai eltértek volna az Apponyiétól, — tehát a király — mint *Andrássy* kifejezte magát: „fázott az Apponyival való diskurzustól, és nem tudta reá elhatározni magát.” Így történt az Apponyi mellőzése, mely mögött nem lappangott sem szándék, sem pedig valami titkos befolyás érvényesülése.

Az Apponyi-afférral kapcsolatban fölmerült több oldalról az a téves híresztelés, vagy rosszakaratu tévedés, hogy ebben a *Fejérváry báró keze működött*. Báró Fejérváry is meghalotta ezt, s ma a képviselőház folyosóján a következő tréfás kijelentést tette:

— Egyszer azt mondják, nem vagyok alkotmányos miniszter, csak tábornokszernagy, akinek felülről parancsolnak; máskor meg azt mondják, hogy én mondom meg a királynak azt is, hogy kivel beszéljen, és kivel ne beszéljen. Az olyan emberek, akik ilyeneket hisznek, vagy híresztelnek, vagy nagyon gonoszok, vagy pedig nagyon nagy — *szamarak*.

Szocialisták gyűlése.

(A lelohadt érdeklődés.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, május 18.

Aradmegye három községében gyűléseztek tegnap a szocialisták. Ezeknek a gyűléseknek a lefolyása meglehetősen biztató, mert az a nagy érdeklődés, melylyel Kurticsón, Mácsán és Pécskán a tegnapi napot várták, minimálisra apadt le.

Az aradmegyei oláhság szocialista apostola, *Salusinszky „testvér”*, mint magát nevezi, tegnap láthatta, hogy az elvetett mag nem keltő ki úgy, ahogy azt az ő vérmes reményei előrelátták. A tegnapi napon a meghódított hívők fele hátat fordított az izgatónak, mert belátta, hogy csupa ámitás, félrevezetés az, amit az idecseppent idegenek prédikálnak.

A megye három szocialista gyűléséről a következő tudósítás számol be:

Kurticsón tegnap délelőtt fél 10 órakor kezdődött a népgyűlés. Husz csendőr volt a gyűlés közelében s így a hangulat igen békés volt. A hallgatóság sem volt valami tulnag, mindössze 500 ember jött össze. Ezek között voltak még a kisiratosiak és egy csomó mácsai. Előbb egy fővárosi szocialista beszélt ma-

gyar nyelven, majd utána Salusinszky testvér mondotta el kis beszédét meglehetősen tetszés mellett. A magyar hallgatóság a gyűlés egész leforgása alatt passzív maradt, csupán az oláhok szetreáskáztak néha-néha.

A gyűlés a legkisebb rendzavarás nélkül folyt le és egy óra tájban ért véget.

Délután Mácsán folyt le hasonló nyugodtsággal a népgyűlés, mely itt 6 óra tájt ért véget. Mindkét gyűlésen Baross Ferenc dr. központi főszolgabíró képviselte a hatóságot.

A pécskai szociálisták délután a község-háza udvarán tartották meg gyűlésüket. Nagy József nyitotta meg a gyűlést és indítványára Naggyörgyi Józsefet elnökké, Kiss Mihályt jegyzővé választották meg. Erre Weiss Hermann, az aradi párt kiküldöttje mondott beszédet, utána Muska Jakab tolmácsolta román nyelven az elmondottakat.

SPORT.

+ Aradi tornászok Lippán. Az Aradi Tornaegetesület tizenhat tagja, vasárnap egész napra terjedő érdekes kirándulást rendezett a solymosi várromokhoz és a lippai savanyu-kut-fürdőbe. A kirándulást Steinitzer Pál dr. alelnök és Nagy Sándor titkár-művezető vezették.

A kirándulók Radnán kiszállva, Solymos falun keresztül a solymosi várromokba mentek fel, hol megmászák az érdekes romok om-ladozó tornyait s onnan gyönyörködtek a remek kilátásban. Mintegy két órai időzés után felhangzott a „Hymnus” s visszaindultak a tornászok M. Radnára, hol a hirneves nagy templomot, a kolostort és környékét tekintették meg s innen átmentek Lippára Muszkálaj János nyugalmazott főesperes, pápai titkos kamarás és új-panáti volt rom. kath. plébános vendégszerető lakába, ki ebédre hívta meg a kirándulókat. Az asztal mellett megindult társalgás központja a szívélyes házigazda volt, ki ezen a napon éppen nevenapját is ünnepelte. A kirándulók áhitattal hallgatták a 88 éves agg főpap élményeit, melyeket mint volt tábori lelkész a mortarai és novarrai ütközetekről és sok egyéb érdekes eseményről felújított. Az első felköszöntőt Steinitzer Pál dr. alelnök mondotta, szép szavakban emlékeztetve meg a vallásos hazafias és vendégszerető főpap érdemeiről s a tornaegyesület nevében megköszönte a rendkívül szívélyes fogadtatás és magyaros vendéglátást, mely a kirándulók előtt felejtethetetlen marad minden időkre. Ezután Lejtényi Sándor aradi főgymnásiumi tanár, ki nejevel együtt mint rokon, névnapja alkalmával szintén meglátogatta a házigazdát, mondott pohárköszöntőt mint a híres magyar vendégszeretet mintaképére és az igazi kedélyesség hamisítatlan forrására. Nagy Sándor titkár-művezető, a ki már 26 év óta sorozza magát a derék főpap tisztelői és ismerősei közé, a társaság női tagjaira emelte poharát, s különösen a házi gazda kedves nővéreire, kik oly gondos szeretettel ápolják s kiknek gyöngéd gondoskodása okozza, hogy az isteni kegyelem oly magas életkorral megáldotta őt. Muszkálaj a pohárköszöntőkre szép szavakban válaszolt, kifejezve a feletti örömet, hogy az Aradi Tornaegyesület tagjait vendégeül láthatja. Asztalbon-tás után a kirándulók gyalogoltak a lippai savanyu-kut fürdőbe, hol a lippai önkéntes tűzoltó-egylet éppen majálisát tartotta. A szép erdőség mellett elterülő tisztáson a tornászok a délutánt labda és egyéb tréfás tornajátékokkal töltötték el s az esteli vonattal visszatértek Aradra.

+ Az Aradi Atlétikai Klub holnap, kedden este fél kilenc órakor választmányi ülést tart az Andrassy-téri atléta-kaszinóban.

+ A budapesti tornaünnep. A következő főhívás közlésére kértünk föl: A folyó hó 21-én, áldozó csütörtökön Budapesten tartandó tornaünnepélyben részt vevő tagokat fölkérem, hogy az utazásra vonatkozó és egyéb sürgős ügyek elintézése végett holnap, kedden este 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Nagy Sándor, titkár-művezető.

Papp I. János beiktatása.

(Az új román püspök székfoglalója.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 18.

Egyszerű, szűk körre vont ünnepségek között folyt le az aradi görög keleti román egyházmegye új püspökének, Papp I. Jánosnak beiktatója. Sajnos, azokból a tünetekből, a melyek a beiktatót kísérték, egyáltalán nem lehetett arra következtetni, hogy az új püspök érája a románoknak a magyarsághoz való közeledését, vagy legalább békés együttélését jelentené. Maga a püspök teljesen fölöslegesnek tartotta, hogy a beiktatást követő diszebeden megjelent magyar notabilitások: a hatóságok és a kormány képviselőinek kedveért felköszöntőiben csak egy szót is magyarul beszéljen: ellenben a diszebed több román szónoka egész nyíltan proklamálta a román nyelv jogaiért való harcot. Már maga az is kifogás alá vehető, hogy a püspök a beiktatón mondott beszédben „császáruk és apostoli királyunkról” beszélt, holott őt, mint magyarországi román püspököt, a magyar király erősítette meg, s így neki csak a királyhoz lehet köze.

A beiktató ünnepségeiről a következő tudósítást vesszük:

A beiktató.

A Thököly-téri román székesegyházban folyt le, az előirt szertartások mellett a beiktató. A templomban jóformán csak román közönség volt jelen.

Kilenc órakor vonult be a szentélybe Papp I. János püspök, a beiktatást vezető érseki mandatárius, Roska Eusebius dr. protoszincellus kíséretében. A szertartás szerint való liturgiával fogadták: Mangra Vazul vikárius, Popovits György, Traileszku János, Gurbán Konstantin, Beles Vazul és Zsivuleszku Prokop esperesek, Szucsu Jusztin dr. protodiakonus és Botis Tivadar dr. diakonus.

Ezután következett a beiktató szertartása. Roska dr. fölvasta az új püspök beiktatását elrendelő metropoliai grammatát, majd Papp I. János elfoglalta a püspöki széket, s fejére tették a püspöksüveget. Majd az érseki mandatárius rövid beszédet intézett az új püspökhöz, szerencsekívánatait fejezte ki.

Papp I. János püspök ezután megtartotta beiktató beszédét, a melynek tartalma nagyobb részt hitelvi fejtegetésekből, az egyházi hitvatásnak citátumokból merített magyarázatából állott. Világi programját a következőkben fejtette ki:

— Pártatlan gondoskodás a hivekről, odaadó ragaszkodás ő felsége legmagasabb trónja, legkegyelmesebb császáruk és apostoli királyunk (a hiteles román szövegben: *preagratioului nostru Imperat si Rege apostolic*) iránt; tiszteletben tartása és elismerése a magas kormányának s az ország törvényeinek: ezt írják elő nemcsak állásom követelményei, de egyházunk szelleme.

A későbbiekben azt hangoztatta, hogy törekedni fog egyházi téren a rendet, az egyházban és a társadalomban a békét ápolni. Intencióm és kötelességem — ugymond — nem lehet más, mint az egyház és a haza jól felfogott érdekeinek az evangélium és a keresztényi szeretett értelmében való gondozása.

Végül az érseki mandatáriushoz fordult és megköszönte neki a fáradságot, a melylyel az ő beiktatóját vezette. A beszédet lelkes éljenzés fogadta.

Ezután az új püspök misét tartott, a mely-

nek keretében fölszentelte Zsivuleszku Prokopot, a Radnán megválasztott esperest, Mihulin Virgilt, az Oszentannán megválasztott lelkészt; végül fölszentelte „olvasó pappá” Popa Tivadar teológust.

Ezen szertartások után a beiktató aktusa véget ért.

Tisztelgések.

Déli egy órakor Papp I. János püspök több küldöttség tisztelgését fogadta. Elsőnek a zsinati tagok deputációja tisztelgett, Mangra Vazul vikárius vezetésével. Mangra rövid beszéddel üdvözölte a püspököt, a kit ugymond, hosszú szolgálatai és érdemeinek elismerésül emelt a zsinat bizalma e diszes állásra, hogy abban az egyház és hazának szolgálatokat tegyen.

Az aradi román tanítóképző és papnevelő tanári kara tisztelgett. A küldöttség vezetője Csorogár Romulusz igazgató volt, tagjai: Csuhandu György, Pipos Péter dr., Koszta János, Lugozsán Trif, Mihulin Miklós, dr. Botis Tivadar és dr. Szucsu Jusztin. — Az egyházmegye lelkészeinek küldöttségének élén Bézsán József gyulai lelkész, a tanítószög nevében Moldován József aradi iskolaigazgató üdvözölte az új püspököt.

Az aradi görög katolikus egyház küldöttségét Teleszku György esperes vezette, s a küldöttség tagjai között voltak dr. Pop C. István és Marginean János nyug. alezredes. Az ev. ref. egyház küldöttségének tagjai voltak: Csécsi Imre lelkész, Kálmán József dr., Halmai Andor, Szikszay Antal, Szabó József és Uray Sándor segédlelkész. Az aradi ier. hitközség küldöttségének szónoka Steinhart Mór dr., tagjai: Kohn S. N., Leopold Zsigmond, Ottenberg Tivadar és Éles Armin voltak.

E küldöttségeken kívül üdvözölték a püspököt: Urbán Iván főispán, Lehmann Vince vezérőrnagy, Institoris Kálmán polgármester, Sarlot Domokos főkapitány és Frint Lajos ág. ev. lelkész. A püspök úgy a küldöttségeknek, mint a magánosoknak meleg, szívélyes szavakban válaszolt.

A diszebed.

Két órakor a püspöki aulában diszebed volt. Az asztalfőn Papp I. János püspök ült, tőle jobbra Urbán Iván főispán, balra Lehmann Vince vezérőrnagy. Kivülök a következők voltak jelen a diszebeden:

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Institoris Kálmán polgármester, Csernovits Diodor dr. államjósággazgató, Fábian László nyug. főispán, Sarlot Domokos főkapitány, Tagányi István az aradvárosi szabadelvűpárt elnöke, Kugler Károly kir. ítélőtáblai bíró, Farkas Győző kir. pénzügyigazgató, Varjas Arpad kir. tanfelügyelő, Meszlényi Antal kir. ügyész, Szalay Károly az aradi ügyvédi kamara elnöke, Stauber József és Schröder Béla lapszerkesztők, Sarlot Domokos főkapitány, Szabó József az aradi tanítóképző igazgatója, Sztankovits Miklós máv. üzletvezető, Farkas Ernő állomásfőnök, Széll Ernő postafőnök, Teleszku György görög katolikus esperes, Csécsi Imre ev. ref. és Frint Lajos ág. ev. lelkészek, mint a hatóságok, testületek és egyházak képviselői;

a románok részéről: Roska Eusebius dr. protoszincellus érseki mandatárius, Hamsea Agoston arkimandrita, Mangra Vazul vikárius, Bonts Döme és Beles János kir. közjegyzők, Paguba Vazul és Gáll József törvényszéki bírák, Faszie Pál, Opreán Nesztor dr., Fejér György, Dragoneszku Döme temesvári pénzügyigazgató, Pécskán Sándor nyug. árvaszéki elnök, Onku Miklós dr. a Viktória vezérigazgatója, Trucza Péter, Bogdán Virgil dr., Pop C. István dr., Szucsu János dr., Velics Mihály, Russu Sirianu János lapszerkesztő, Rajku Sebők, Beles Vazul, Popovits György, Pakala Tamás, Roxin Miklós esperes, Muntyán Archipelagus, Szekulics Tomics Virgil, Pap György, Mihulin Virgil, Kracsuneszku Sándor dr.

Az első felköszöntőt Papp I. János mondta az uralkodóra, a másodikat Urbán Iván főispán Papp I. Jánosra, Bonts Döme a magyar kormányt átitette, Gurbán Konstantin a metropoli-

tára emelte poharát, *Rosca* Eusebius dr. a püspököt éltette, majd *Velica* Mihály szolt, erősen kiélezett nemzetiségi vonatkozásokkal.

— Van egy nagy baja az egyházmegyének — ugymond — az t. i., hogy *idegenek* beléavatkoznak a mi belső ügyeinkbe, bizalmas egyházi dolgainkba, s illetéktelen elemek szólnak a *mi szokásaink* és *nyelvünk* ügyeibe. Reméli, ugymond, hogy a püspök a jövőben ezen bajnak elejét fogja venni.

Lehetetlen volt meg nem érteni, hogy *Velica* az „idegenek” és „illetéktelenek” alatt a magyarokat gondolta, a kik *Mangra* megválasztása után olyan sokat foglalkoztak a püspökség ügyével.

Mangra Vazul az érsek mandatarinsát: *Rosca* Eusebius dr.-t éltette, *Hamsea* Ágoston (németül) *Lehmann* Vince vezérőrnagyot köszöntötte fel, *Lehmann* Vince vezérőrnagy pedig német felköszöntőben hangoztatta, hogy az egyház tekintélyét igyekezni kell a hadseregben is épp úgy, mint a polgári életben megóvni. *Onku* Miklós dr., *Urbán* Iván főispánt, mint a kormány képviselőjét éltette.

Urbán Iván főispán válaszában sajnálatának ad kifejezést, hogy csak keveset érthetett meg az előtte elhangzott s a jó egyetértésről tanuskodó beszédekből. A püspököt élteti, akinek egyházi karriérje hasonlatos a szóló közgazgatási pályájához, a legelső fokról küzdötte fel magát a vezető helyre.

Opreán Nesztor dr. a felekezetek között való egyetértésre üritette poharát, *Dálnoki Nagy* Lajos alispán a püspököt éltette, *Seucus* János dr. magyar felköszöntőben *Institoris* Kálmán polgármestert, *Pop* C. István a görög katolikus románok nevében a püspököt éltette. *Rajku* Sebők a népre és a lelkesekre üritette poharát.

Papp I. János püspök újból szólásra emelkedvén, pohárköszöntőjében rámutat arra, hogy mint lehet a társadalomban és az egyházban a békét megszilárdítani. Amint a közmondás is mondja, *kiki a saját háza előtt söpörjön*. Majd a szeretetet hangoztatta, amely — ugymond — indított bennünket a nemes célokért való lelkesedésre; a haza jólétéért és az egyház haladásáért való munkálkodásra.

Csécsei Imre lendületes költői szárnyalású beszédben mutatott rá az ellentétekre, amelyek a román nemzetiséget a magyaroktól elválasztják és poharát ezek eloszlatására emelte.

Közbe *Seucus* János *Mangrát* éltette, majd *Gurbán* Konstantin esperes tiszta következett, a mely méltán kellett megütközést a jelenlevő magyarok között. *Csécsei* beszédére reflektálva, ezt mondta:

— Egy feltétele van az egyetértésnek: hagyjanak föl a magyarosítással s a béke készen van!

Az elégtételt követelő nemzeti önrzet kifejezésre is jutott *Meszlényi* Antal dr. kir. ügyész felköszöntőjében, amely különben kifejezője volt a társasvacsorán jelen volt magyarok közös hangulatának: hogy *Papp* I. Jánosban csalódtak.

Körülbelül ezeket mondta:

— Itéljenek el, vagy vessenek meg, de én kimondom őszintén és határozottan, hogy *Papp* I. János püspökké választásának nem örülök. En megmondom nyíltan, hogy az én lelkemnek sokkal jobban esett volna, ha a püspökválasztás más eredménnyel végződik. Tisztelet, becsület *Papp* Jánosnak, aki lehet jó lelkipásztor és kifogástalan ember, de amikor püspökké választották, volt az urnában egy olyan név is, amely méltóbb és alkalmasabb lett volna e nagyfontosságú állás betöltésére, mint *Papp* János. Lelkem mélyéből sajnálom, hogy a nagy küzdelemben kisebbségben maradt az a férfi, kit én ott szeretnék most látni az asztalfőn. Az isten éltesse *Hamsea* Ágostont.

Erre *Pop* C. István, sebtapaszul, *Mangrát* és *Hamseát* közös tószban éltette.

A társas ebéd este fél hatkor ért véget. Etselora a következő volt:

Leves: Rántott borsó, Tészta. — Hal: Tok tartár mártással. Mènesi oabinet. — Derék fogás: Strassburgi bélszin finoman körítve. M. M. bakator. — Tészta: Mandulás pudding chateauval. — Sült: Piatal liba, kovászos ugorka és salátával. Törley talisman sec. — Edesség: Jegcedett ananász tejszinhabbal. — Csemege Sajt, kávé.

Ugyancsak a püspök tiszteletére a *Mille-nium-sör*csarnok külön termében tartottak társas ebédet, melyen az asztalfőt *Csorogár* *Romulus* foglalta el. Ezen is tartottak több, de csupa román nyelvű felköszöntőt.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Dalegylet tisztújítása. Az aradi Dalegylet, mely a közelmúltban számban, erőben és tudásban nagy lépésekkel haladt előre, vasárnap tisztújító közgyűlést tartott. A tisztújítás csak részleges volt, amennyiben a régi tisztkarban csak az elnök és titkár személye változott. *Vincze* Miklós helyett ugyanis, aki az elmúlt évben a dalegylet élén volt, *Abrai* Lajost választották elnöké, titkár pedig *Hatos* Dezső lett. A tisztkar és a választmány változatlan maradt.

A forrongó Horvátország.

(Az elterlesztett vonat.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 18.

A horvátországi zavargások még mindig nem értek véget. Zágrábban valamennyire csöndesült a hangulat, de annyival vadabb a vidéken, ahol újra katonaságnak kellett közbelépnie.

Legujabb távirataink ezek:

Zágráb, május 18.

A tüntetések csendesülöbben vannak, aminek folytán a kivételes intézkedések egy részét megszüntették. Így megengedték, hogy a nyilvános helyek esti nyolc óra után nyitva legyenek.

Zágráb, május 18.

Koracot, a Budapesten megjelenő *Slobodni Riee* című szociálista lap szerkesztőjét és több elvtársát péntek este letartóztatták az egyesület helyiségében, de a legtöbbjüket már szabadon bocsátották. *Cepulic* bucceri járásbíró hivatalos hatalommal való visszaélés miatt *feljűggesztették*. *Gloricán* két embert kihágások miatt letartóztattak. Tegnap este jelentéktelen zavargások voltak Zenggben, Plasén és Susakon.

Fiume, május 18.

A környékről zavargásokat jelentenek. *Draga* községben a tömeg tüntetett. Szidalmazta a magyarokat, elvágta a táviró és telefon-vezetékeket és rendzavarásokba kezdett. *Nikolics* főispán *fél század katonaságot* vezényeltetett ki, a mely a zavargókat szétkergette.

Porto-Ré, május 18.

Itt heves tüntetések voltak. A tüntetők éltették Horvátország függetlenségét és abcugolták a magyarokat meg a horvát bánt. A postaépületekről *leszedték a magyar címet, összegörbítették és bepíszkolták*. A hatóság fegyveres segítséget kért.

Neja és *Plase* vasúti állomáson a 170. számú órház előtt körülbelül száz főre menő tömeg a vasúti sineket erős szikladarabokkal *eltorlasztotta*. A gyorvont kénytelen volt a nyílt pályán megállani, mire a parasztok heves *középort intettek ellene*. A vonat visszament s rövid idő múlva *katonák* jelentek meg, a kik szétoszlatták a zavargókat s eltávolították a sziklatorlaszokat.

Izgalmak a folyosón.

(Az Apponyi-ügy és a szélsőbal. — Az 6-szabadelvűek az újak ellen. — Kavarodás egy jegyzőség körül.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 18.

A magyar politika ki nem fogy az izgalmból. Azt hitték, hogy az Apponyin eset sérelem kikorrigálásával lecsillapodik a politika fölkavarodott hangulata, s ma a képviselőház folyosóján egyik incidens, egyik izgatott jelenet a másikat követte. A Ház folyosóján a mai ülés alatt történekről fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Az ülés előtt is már élénk képe volt a folyosónak. Híre ment, hogy *Holló* Lajos napirend előtt *szóba akarta hozni az Apponyi ügyet*, fölemlítendő, miszerint a magyar képviselőház elnökének nincs szüksége arra, hogy a király kegye őt megerősítse.

Apponyi kérlete *Hollót*, hogy ezt *ne tegye*; különben napirend előtt nem is adhatná meg erre a szót. Majd hivatkozott arra, hogy őt mint elnököt fölöttebb kényes helyzetbe juttatná, ha a saját személyét illető dologban kellene határozni.

Holló letett egyelőre szándékáról, de híre járt, hogy az ügyet okvetlenül szóvá akarja tenni a Házban. Később *Széchenyi* Gyula gróf, a király személye körüli miniszter is fölkereste *Hollót* és igyekezett szándékától eltéríteni.

Alig hogy ezt elintézték, újabb, óriási feltűnést keltő esemény történt a folyosón.

Kubinyi Géza, a szabadelvűpárt tagja, a ki arról ismeretes, hogy véleményét mindig nyíltan és szabadon elmondja, a következőket mondta egy nagyobb csoport képviselő előtt:

— Mégse járja, hogy a volt nemzeti pártiak az Apponyi-afférben a többi párttagoktól teljesen különállóan fejtettek ki akciót, tartottak konferenciát és fejezték ki kívánságaikat. Ha ez úgy megy, a régi szabadelvűek is *ekép fognak tenni, Lássák, mi lesz ennek a vége!*

Többen csitították, el akarták hallgatni, de *Kubinyi* annál erélyesebben folytatta, sőt több újságíró is maga köré hívott és azokhoz így szólt:

— *Becsületszavamra kijelentem*, hogy az esetben, ha a volt nemzeti párt tagjai még egyszer titkos konferenciát tartanak: én összefogom hívni a régi szabadelvűeket, szervezni fogom őket és a volt nemzeti párttól *elkülönítve fogunk konferálni*. Ez a kijelentés a folyosón óriási zajt csapott, úgy hogy annak híre pár pillanat alatt a terembe is bejutott. A miniszterelnök kisietett, hogy elsimítsa a dolgot.

Szél Kálmán kijelentette, hogy ezentul *semmiféle konferenciát a párton belül meg nem tűr*, bármily oldalról hívják is ezt egybe. Azután appellált a képviselőkhöz, hogy ne csináljanak mindig újabb bonyodalmakat.

Ezzel azonban nincs kimerítve a nap története.

A folyosón híre terjedt, hogy *Lásár* Arpád, a dobrai kerület képviselője meghalt. Ezzel megüresedett a képviselőháznak egy jegyzői tiszte. Nyomban az a hír kerekedett, hogy a volt nemzeti pártiak ez állásra *Hammersberg* képviselőt akarják

megválasztani. Hammersbergert Apponyi már akkor, mikor házelnök lett, be akarta hozni a jegyzőségbe, de Széll Kálmán azt mondta, a nemzeti párt elégedék meg, ha a képviselőház elnöke az ő pártjából lett; a jegyzői tisztre az ő jelöltje: Szócs Pál. Apponyi ebbe belenyugodott, de kérte Széllt, hogy a legközelebb megüresedő szabadelvű párti jegyzőségnél Hammersbergert vegye figyelembe. Széll ezt meg is ígérte.

Most hire járt, hogy Apponyi és pártja ez ígért bevéltását követelik. A régi szabadelvűek, főképp *Kubinyi Géza* és *Gajári Ödön* terjesztették, hogy ők *nem fognak Hammersbergre* szavazni, a ki különben se szimpatikus tagja a pártnak. Az ő jelöltjük *Hertelendy László* és *Daróczy László*.

Ez az ügy még nem lett elintézve.

Az esti órákban tudósítónk arról értesül, hogy a holnapi ülésen a mai békítés dacára *szóba fogják hozni az Apponyi ügyet*. Napirend előtt *Holló Lajos* és *Csávolszky Lajos* fognak szót emelni. Az elnök és az alelnök el vannak határozva, hogy az ügyet semmi szín alatt nem engedik napirend előtt tárgyalni. Ha csakugyan így lesz, *Holló* és *Csávolszky* a *kvóta-kérdésnél* fognak szólásra jelentkezni és mondják el a mondani valóikat.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **Bob-láz.** A *Bob herceg* vidéki körutját nem kisebb zajjal járja végig, mint amilyen között a fővárosban a száz előadást megérte. A budapestivel mérkőző sikereket arat vidéken mindenütt, ahol megfordul s valóságos lázba hozza a közönséget mindenütt, ahol előadják. *Nyíregyházáról* írják, hogy ott a „Bob herceg” előadásait a *Felhő Rózsi* betegsége megakadályozván, (Nyíregyházán *Makó Lajos* debreceni társulata játszik) a direktor úgy gondoskodott a Bob előadásainak folytatásáról, hogy *Rózsa Lilit*, aki a színházi szünetet a fővárosban tölti, a *Felhő Rózsi* betegsége idejére vendégszereplésekre szerződtette. *Rózsa Lili* kedden este lép föl először a nyíregyházi színházban a *Bob herceg* címszerepében. *Nagyváradon* minden este megújuló tüntetések között játszzák a népszerű operettet. Ott a címszerepet és *Annie* szerepét főlváltva *Haller Irma* és *Parlagi Kornélia* játszzák s leginkább ez a körülmény a tüntetések szülőke. Az egyik nagyváradai lap a *Bob herceg* szombat esti előadásán lefolyt tüntetésekről a következőket írja:

„Szombat este már valóságos deliriummá fejlődött az ugynevezett Bob-láz. Mintha harci táborral alakult volna át a nézőtér, csatakiáltásoktól zúgott, rengett a színház egész este s egy némelyek pálna szíu-indián módra üdvözölték *Haller Irmát* és *Parlagi Kornéliát*, úgy, hogy percekig szünetelnie kellett az előadásnak, míg a tüntetés csendesedett s az előadást meg lehetett kezdeni. Ezzel az ügy azonban tegnap sem lett végleg elintézve, mert nem sikerült megállapodni abban, hogy ki az igazi Bob, így a harc ma folytatódik s a hangulat után itélve ma már alighanem tetteges inzultusra is kerül a sor a karzaton egymással farkasszemet néző *Haller-Parlagi-párt* között, ha csak ama derék baka nézete nem érvényesül ki a tapsvihár tombolása közben harsány hangon kiabálta az erkélyről:

— *Értsük meg egymást! Magyarok ne veszekedjünk! Éljen mindkettő!*

A közönség, mely zavartalanul szeretne volna élvezni *Bob herceget*, természetesen bosszankodott; *Somogyi Károly* ellenben látván a zsufolásig megtelt házat, vidáman mosolygott.

* **A. Márkus Emília.** A gyakorlatlanabb szemű olvasó alig veszi észre a betűnyi különbséget, a mely e hír címe és e nagy magyar művésznő

névének eddigi írásmódja között mutatkozik. A Nemzeti Színház ez első asszonyának neve előtt az eddig irt P. betűt rövid ideje az A. váltotta fel, a mi azt jelenti, hogy *Márkus Emília* urné e hónap 12-én a budai anyakönyves hivatalban, *Márkus Imre* anyakönyvezető asszisztálásával, férjhez ment *Andor Oszkár*hoz, a miniszterelnökség tisztviselőjéhez.

* **Hangverseny a konzervatóriumban.** A vasárnap délután 4 órakor az *Aradi Zenekonzervatóriumban* tartott növendék-hangverseny igen jól sikerült. Az apró kezdő növendékek csoportjai élénk képet nyújtottak a szép számmal megjelent közönségnek, az intézet példás vezetéséről a működő tanárok és tanárnők ernyedetlen, buzgó tanításáról és szorgalmas tanulásukról tettek tanúságot.

* **A Zenélő Magyarország idei X. évfolyamának 10-ik füzeté** ma jelent meg s a következő érdekes és divatos újdonságokat hozza előfizetőinek. I. *Lányi Ernő Szóka* Tisza vize tolydogál, magyar dalt. II. *Rothor M. A* kis menyasszony dalt. III. *Resch L. György* Hymen szárnyain Gavottot. A legkedveltebb zongora zeneműújdságokat hozza a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat, úgy, hogy előfizetői az érdemesebb zeneműújdságokat, mi az év leforgása alatt megjelenik, havonta kétszer, mindenkor 12 oldal tartalmán kapják. Előfizethetni a most folyó II. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is 6 füzetre 3 koronával a *Zenélő Magyarország* (Klückner Ede, zeneműkiadóhivatalában Budapestben, VIII. József-körút 22-24., honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legjobban megrendelhető.

Országos atléta-verseny Aradon.

(Az aradi versenypálya megnyitása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 18.

A jövő hónap 28-án országos jelentőségű és országos érdekességű esemény fog lefolyni Aradon: *országos atlétikai verseny*, e nemben Aradon az első. A viadal rendezője az *Aradi Atlétikai Klub*, ez a tevékeny életre való sportegyesület, mely elismerésre méltó buzgalommal önjerejéből modern felszerelésű, kényelmes és sportszerű berendezéssel bíró versenypályát építtetett magának.

Az országos atlétikai viadal, melyen a *diszkoszvetés bajnoksága* fog eldőlni a jelekből ítélve, előkelőnek és látogatottnak ígérkezik. Jelen lesz azon a *Magyar Athletikai Szövetség* képviselője: *Sztankovits Szilárd*, a budapesti sport-élet egyik legkiválóbb alakja, az országos nevű versenyzők közül pedig *Kausser Jakab*, a Magyar Athletikai Klub tagja, aki rudgrásban legutóbb *Anglia bajnokságát* szerezte meg, *Fóthy Nándor*, a híres diszkoszvető, aki 41 m. 90 cm.-es diszkosz-dobásával az európai rekordot tartja, s akinek az aradi bajnokság is biztos zsákmánya. *Fóthy* most Amerikába készül, ahol a világbajnokságért fog mérkőzni. Az aradi versenyen mint az Aradi Atlétikai Klub tagja fog résztvenni. Itt lesznek a futók közül *Speidl Zoltán* bajnok, *Brédl*, *Schubert*, *Bodor*, *Mérő Béla*, az ugró-versenyben indul *Gönczy*, aki *Schuberttel* együtt a jelenlegi legjobb magyar távugró; a sulydobásban részt vesz *Odry Zoltán*, aki a legjobb aradi sulydobó.

A versenyen, mint említettük, meg fog jenni *Sztankovits Szilárd* is, hogy személyes közreműködésével előmozdítsa az elérendő sporteredmények hitelességét. A szövetség, bejelentvén titkáranak lejjövetelét, így ír az Aradi Atlétikai Klub versenyéről:

Méltányolva azt az áldozatközös tevékenységet, melyet az Aradi Atlétikai Klub és kitűnő vezetősége a magyar sport érdekében lankadatlanul kifejt, s emelni óhajtván a klub pályamegnyitó első országos atlétikai viadalának sportbeli jelentőségét, kedves egytelünknek eme viadalára a *M. A. Sz.* részéről *tiszteletdíjat* ajánlunk fel, amelyet az *egy angol mértföldes síkfutásra* kérünk kitűzetni.

A versenyre szóló meghívóban az aradi klub vezetősége: *Szathmáry János* elnök és ifj. *Vas Gusztáv* titkár az alábbi felhívást teszik közzé:

Kedves bajtársaink! Meleg bajtársi szeretettel üdvözölve hívunk meg ezen sorainkkal a *junius 28-án* rendezendő *pályamegnyitó országos atlétikai versenyünkre*. Ezen versenyünkkel egész hazánk sportérdekeltisége előtt külsőleg is igazolni óhajtjuk, hogy a hazai sportélet fejlődésében a mi csekély erőnkhez képest részt akarunk venni s tényleg részt is veszünk. Sok nehézséggel kellett megküzdenünk, míg oda jutottunk, hogy pályánkon otthont teremtettünk magunknak, amely ha egyszerű is, de meleg hajléka sportért lelkesedőknek; nagy szívóssággal kellett e mellett azon nehézségeket is leküzdenünk, amelyek a vidék sportéletének fejlődését gátolják s mi most pályánk megnyitásakor töletek várjuk az elismerést fáradozásainkért s munkánkért. Mutassátok mg érdeklődésteket tömeges megjelenésetekkel, mert részvételek fogja bizonyítani, hogy érdemes munkát végeztünk, az fogja megadni elismeréseket, ami egyuttal igazolandja, hogy sikerült a nemes célt, hacsak egy kis lépéssel is, előre vinnünk. Örömmel közölhetjük azt is, hogy az országos atléta-szövetség versenyünkön magát hivatalosan képviseltetni, az elért eredményeket hitelesíteni és országos értékűvé fogja tenni.

A verseny sorrendje és feltételei a következők:

I. 100 yardos *síkfutás*. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

II. *Diszkoszvetés Aradváros bajnokságáért* Elsőnek aranyérem és „Aradváros bajnoka” cím 1903. évre.

III. *Rud-magas ugrás*. Elsőnek ezüstérem és tiszteletdíj.

IV. Egy-negyed angol méfdes *síkfutás*. Elsőnek ezüst érem és tiszteletdíj.

V. *Sulydobás*. Elsőnek ezüst érem.

VI. *Távol ugrás*. Elsőnek ezüst érem.

VII. Egy angol méfdes *síkfutás*. Elsőnek ezüst érem és a Magyar Athletikai Szövetség tiszteletdíja.

A versenyt, mint említettük, *junius 28-án* délután 4 órakor tartják meg az atléta-klub *Török Gábor*-utcai versenypályáján, melynek állandó hatalmas tribünje, salakozott futópályája, foot-ball mezője, lawn-tennisz- és tekepályája most készült el.

A verseny-feltételek a következők:

Nevezési határidő: *junius 21.* Nevezések az Aradi Atlétikai Klub titkárához küldendők. (Arad, Andrásy-tér 9. sz.) 1. A viadal országos és amatőröknek van fentartva. 2. A viadal a Magyar Athletikai Szövetség szabályai szerint rendeztetik. 3. Az Aradi Atlétikai Klub fentartja magának a jogot, hogy a verseny pontok egymásutánján esetleg változtasson. 4. Tét a nem bajnoki versenyekre 2 korona, a bajnokira 5 korona. Tét a nevezéshez melléklendő. Tét megfizetése nélkül az indulás nem engedtetik meg. 5. Elkészenen érkező nevezések figyelembe nem vétetnek. 6. A nevezésnek tartalmaznia kell: a) a versenyző vezeték és keresztnévét, b) polgári állását, c) lakását, d) a versenyszámot a melyre nevez, e) a tétet, f) egytelének igazolását. 7. Nevezések indoklás nélkül visszautasíthatók. 8. A II. díj minden számnál ezüst érem, a III. díj bronz érem. A II. díj három, a III. hat indulónál adatik ki. Jegyzet. A futó pálya: salakpálya.

mélkül levonták szokás szerint adójukat. A miniszter felfüggesztette már elseje előtt két nappal az adók behajtását, de a rendeletet a pénztárok nem vették figyelembe. Az adók levonása, mivel ez a tisztviselők tiltakozása ellenére is megszokott történni, egyértelmű annak behajtásával s így az ex-lex állapot miatt nagy sérelem eset a törvényen. Ugy beszélnek, hogy a dolognak folytatása lesz.

— **Bérekcsői vizsgálat.** Berecz Ferenc alkapitány, Egry Gyula és Erdős Ignác állatorvosok és Masztig Emil segédtséget tegnap délután bérekcsői vizsgálatot tartottak, melyen szemle alá vették az összes aradi egy és kétfogatu bérekcsőket abból a szempontból, hogy azoknak külső alakja megfelel-e a józslás követelményeinek. A bérekcsők és lovaik között egyet sem találtak olyat, amelyet a forgalomból ki venni kellett volna, de különösen kiemelte a bizottság harminc kétfogatu keocsi közül a 7, 9, 23, 24, 29 számúakat, hatvanegy egyfogatu kocsit közül a 4, 5, 9, 10, 17, 18, 8, 6, 20, 26, 39, 33, 31, 32, 34, 45, 46, 49, 51, 52, 55 és 65. számúakat, amelyek lova és kocsija egyaránt jó és csinos volt.

— **Cigánymuzsika mellett.** Debrecenből írja tudósítónk: Bárdos Odön 25 éves joghallgató, tartalékos tiszthelyettes, Bárdos Géza bagaméri uradalmi tiszt fia, az elmúlt éjjel a debreceni Hungária-kávéházban mulatott barátaival cigányszó mellett. Hirtelen kiment és minthogy sokáig nem jött vissza, a pajtásai utána mentek. Ebben a percben dördülés hangzott, Bárdos Odön egy revolver lövéssel véget vetett életének. Azonnal meghalt. Ongyilkosságának okát nem derítették ki.

— **A békésmegyei birtok-parcellázás.** Az alföldi vármegyék helyes birtokmegosztása Békésmegyében egy újabb lépéssel ismét közelebb jutott. A báró Hirsch féle csaba-szentmiklósi és nagymegyeri 1700, a kondorosi 1770 holdas nagybirtok felparcellázását befejezték. A kondorosi 1770 hold 125 kisgazda birtokába jutott, legnagyobb részét szarvasi lakosok, míg a csaba-szentmiklósi komplexumot nyolcan (csabaiak) vették meg. Kondoros községbeliek megvették a Schwartz-féle 500 holdas birtokot s ez is parcellázatni fog. Endrőd község képviselőtestülete a Wodianer-uradalom nagyállási Körösön tuli 700 holdas birtokrésznek a község részére való megvételére régebben bizottságot küldött ki, melynek sikerült a vételárra nézve egyezsége jutni. A gyomai 27 ezer holdas uradalom felparcellázása halad a leglassabban, eddig csak mintegy 8000 hold talált vevőre.

— **Baleset egy építkezésnél.** Ma délután három óra előtt kisebb szerencsétlenség történt az Andrássy-téri Neuman-palota építésénél. Az első és másodemeleti válaszfalon állott egy kőmivesinas s ez rálépett a fal egyik szélső téglájára. A téglát leesett s fején érte Bogár Tódor 16 éves mikalakai román fiút, kit behorpasztott fejjel a kórházba vittek.

— **Felismert halott.** Pénteken délután az Óvár-téren hirtelen meghalt egy román paraszt ember, kinek személyazonosságát megállapítandó, a rendőrség körözést bocsátott ki. Ma megállapították, hogy a halott Purdó Péter ottlakai földműves. Hozzá tartozói tegnap bejöttek Aradra, mert aggódtak azon, hogy az öreg Purdó péntek óta nem tért haza; ezek ismerték fel a halottat.

— **Gyilkosság Kisiratoson.** Ma délelőtt a Nagy Mihály kisiratosi lakost két másik kisiratosi földműves, Zombori Vendel és István hátulról úgy fejbe verték, hogy Nagy Mihály rögtön meghalt.

— **Versenyek a mezőhegyesi ménésben.** A mezőhegyesi ménestelepen a fiatal kancák ki próbálási versenyét e hó 24-én délután, a döntő versenyt pedig 25-én reggel tartják meg.

— **Halál a mezőn.** Roxa Juon nagyhalmági lakos e hó 15-én este kiment a mezőre két lovával, hogy azokat legeltesse, de egész éjjel nem tért haza. Másnap reggel a mezőn járók a földön fekvő holtan találták. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy Roxa nem volt büntény áldozata, hanem szélhűtés okozta hirtelen halálát.

— **Öngyilkosság Kurticson.** Ma délelőtt öngyilkossá lett Kurticson egy 50—55 év körüli földműves, Giungyala Mihály, aki a padlason felakasztotta magát. Az esetet bejelentették hatóságoknak.

— **A szegény ember sorsjegye.** Rusa Juon ottlakai napszámos a télen sorsjegyet vett a napi keresményeiből összekuporgatott pénzén. Azóta nem nézett utána, mi történt a huzásokon, míg tegnap azután egy budapesti bankháztól, hol a sorsjegyet vette, értesítést kapott, hogy 14.800 koronát nyert. A szegény emberrel azonban megtörtént az a baj, hogy a sorsjegyet elvesztette. Most kétségbeesve fordul mindenfelé, hogy a nyereményt megkaphassa.

— **Minden nőnek tudnia kell,** hogy a párisi és bécsi kiállítás arany éremmel kitüntetett Balassa-féle valódi angol Ugorkatej azonnal eltűntet szepelőt, májfoltot és mindennemű tisztatlanságot az aroról és annak gyönyörű üdeséget, fiatalságot kölcsönöz, kár tehát várni, mindenki vegye meg még ma. Ara 2 korona, hozzá való ugorka szappan 1 kor., 8 drb. 2 kor. 40 fill. Poudre 1.20 és 2 kor. Kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, Aradon Vojtek és Weisz uraknál, Krausz Elemér és tarsai drogueria üzletében, Földes Kelemen gyógyszerárban, Tabor Gyula gyógyszerárban Pécskaint 18. sz., ahonnan titoktartás mellett házhoz is lesz küldve. Tessék Balassa féle ugorkatejet kérni.

— **Pünkösdi a küszöbön.** A nyár legbájosabb ünnepétől, a napsugárt és jókedvet bőven osztogató pünkösdtől, alig két hét választ el bennünket. Megélnék tehát a kereskedői forgalom, s ha alkalmunk nyílik napi sétánk közben a különféle üzletekbe egy pillantást vetni, örömmel tapasztalhatjuk mindenütt a nagy sürgést forgást. Nagyszabású előkészületeket tett a pünkösdi szezonra Porter Vilmos Nagy Aruháza a Szabadság-téren. Nincs az a cikk, melyben hiányt szenvedne és a melyben nem találhatnók fel a legdusabb, minden aprólékosságra kiterjedő választékok Porter Aruháza a Szabadság-téren pünkösdre kitűnően felszerelte raktárát, még pedig oly impozáns módon, hogy könnyedén megfeleljen bármely óriási forgalomnak is. Amelyre számíthat is, tekintve az áruház nagyszámu hű vevőit és az elismert olcsó árakat, melyek öt minden verseny fölé helyezik.

— **Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplítő.** 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— **Vásároljunk FMKE-lakot.**

— **T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk,** hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Minorita-palota. — Telefon 265. szám) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Elveszett a Baross-parknak a Salacz-park felőli részén egy arany óra-gyűrű.** A megtalálót kéri a káros, hogy az elveszett tárgyat e lap kiadóhivatalában adja át.

— **Orvendetes dolog,** hogy a közönség felvilágosodottsága mellett csak jó áru érvényesülhet. Erre támaszkodva, mint tősgyökeres magyar gyáros ajánlom a legújabb módszer szerint, modern berendezésű gyáramban készült kitűnő pármái ibolya-szappanomat, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír, a bőrt finomítja és üdíti. Rendkívül szelíd hatásánál fogva a legérzékenyebb arc-bőrűek is nagy sikerrel használják. Minden külföldi

szappant háttérbe sorit. 1 drb. 80 fillér, 3 drb. 2 korona 20 fillér. Készítője: Szabó Béla gyógyszerész, pipere-szappangyáros Miskolcon. Raktar Vojtek és Weisz drogueria és parfüm-nemű nagykereskedésében Aradon.

— **x— A tisztelt olvasóközönség figyelmét felhívjuk** lapunk mai számában megjelent Gaedicke A. osztálysorsjeggyűjtőde hirdetésére.

NAPIREND.

Május 19. Kedd. Róm. kath. naptár: Ivó. — Protestáns naptár: Ivó. — Görög-keleti naptár (május 6.): Jób. — A nap két 4 óra 3 perccor, nyugsákk 7 óra 17 perccor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-museum helyisége mellett lélesterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Széles, hűvös, eső, zivatarok.

Május 19. Az aradi athletikai klub választmányi ülése este 8 $\frac{1}{2}$ órakor.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 18

Déltőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv javult. Kedvező irányzat mellett 23,000 métermassa került forgalomba, néhány fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonanevek kedvezők. Időjárás esős

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.69—7.70
Buza októberre	7.45—7.46
Rozs októberre	6.52—6.53
Zab májusra	5.97—5.98
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri májusra	6.42—6.43
Tengeri júliusra	6.44—6.45
Repce augusztusra	12.45—12.55

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.68—7.69
Buza októberre	7.42—7.43
Rozs októberre	6.48—6.49
Zab májusra	5.97—5.98
Zab októberre	5.49—5.50
Tengeri májusra	6.43—6.45
Tengeri júliusra	6.43—6.45
Repce augusztusra	—

Zárul 5 órakor:

	korona
Oszták hitelrészvény	670.75
Magyar hitelrészvény	732.50
Lezártbank részvény	456.50
Rima-Murányi vasmű részvény	479.—
Oszták-magyar Államvasút részvény	681.75
Közuti vasút	611.50
Városl. villamos vasút részvény	311.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, május 18.

Magyar aranyárjádék 4%	121.25
Magyar koronárjádék 4%	99.50
Magyar arany 4%	92.50
Magyar ezüst 4%	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	99.30
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	99.50
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	200.—
Tiszasszabályozási és szegedi kölcsön	157.—
Oszták papírjárjádék	100.40
Oszták járadék ezüst	100.40
Oszták járadék arany	121.50
Koronárjádék	101.—
1860-iki Államsorsjegyek	154.—
Oszták-magyar bankrészvény	1655.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. M. Petris. Aradon a múlt évben 8456 tanköteles gyermek közül 6709 járt iskolába. Ebben a számban a leány-tanulók is foglaltatnak, nincsenek azonban beleveve a középiskolák (gimnázium, reáliskola és kereskedelmi iskola) növendékei.

AKINEK pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre,

gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

AKI üzletet, bútort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket,

birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát eladni vagy venni kíván

AKI férjhez menni v. nőülmőni óhajt, tanórát, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanuló felvenni kíván

Aradi Közlöny kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

Szászület.

Május 18.

Mai jegyzésem: Készár nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Bérlőtől mosók 12*80—13— korona mmásanként.

Kerpel Izsó

könyv-, zenemű- és papir-kereskedése, anti-
quariuma, könyv- és zenemű kölcsöntára

Aradon, Andrássy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota.)

Városi és megyei telefon: 385.

Ertesítés.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy
80,000 hangjeggyel

zenemű-kölcsöntárt

nyitottam, melynek (247 oldalas)

jegyzéke megjelent

és 40 fillérért kapható.

Ezen vállalatom, mely a legelső zenemű-kölcsöntár a vidéken s a klasszikus és szórakoztató, valamint a színházak műsorát és a modern tánczenét felölelő zene-irodalmi termékeket több példányban is tartalmazza, — valóban hézagpótló és egy régen érzett hiányt szüntet meg. Minden zeneművelő részére óriási előnyt képez, hogy csekély kölcsöndíjért a legérdekesebb és legújabb zeneműveket is megjelenésük után azonnal élvezheti. A készletet a megjelenő újdonságokkal állandóan szaporítom.

Bérlési feltételek: 1) Egy óra két hangjegyenként, tetszés szerinti cseréléssel, (cserélni naponta is lehet) 2 korona.

2) Hangjegyenként (5 napra) 20 fillér.

Zeneművek vásárlásánál t. bérlőim jelentékeny kedvezményekben részesülnek. Továbbá azoknak, kik egyúttal 60,000 kötetes kölcsönkönyvtáromat is igénybe veszik, a bérlési összegből 10% engedményt nyujtok.

Egyetlen próba-hónap is meg fog győzni bárkit zenemű kölcsöntárom nagy és szokatlan előnyösségéről. Vidéki bérlők is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

Midőn még megjegyzem, hogy a zenemű-kölcsöntári jegyzékben a könnyű áttekinthetést nyújtó csoportosítás folytán a kiválasztás föltöbbé könnyelmű, ajánlom ezen vállalatomat úgy a helybéli, mint a vidéki közönség szives jóindulatába, s vagyok

kiváló tisztelettel:

Kerpel Izsó.

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francz regény. —

Fordította: Ritt Gyula.

[25]

(Folytatás.)

TIZENOTODIK FEJEZET.

Késő este, a sötétség teljes beálltával értek vissza Párisba. A szolganépség már nyugtalanodott, mert sétalovaglás alkalmával, még sohasem maradtak el ily késő ideig. Látogatók is érkeztek lakásukra, kik rendkívül csodálkoztak Renée és Claire hosszú távollétén. Richárd gróf is kereste őket s mivel Renéevel nem beszélhetett, izgatottan vetett néhány sort névjegyére és meghagyta, hogy azonnal kézbesítsék neki, ha hazatér.

Elmúlt a dél, este lett. A cselédség aggódni kezdett, katasztrófát sejtettek. Suttogtak, be-

széltek és izgatottságuk telőpontját érte, midőn a grófi pár a legvidámabb hangulatban visszatért.

Renée és Claire nevetve böhöngöttek, midőn a látogatók kártyáit átadták nekik.

— Richárd gróf, a méltóságos grófnő szülei és Clementine comtesse azonnali értesítést kérnek méltóságok visszaérkezéséről, — jegyezte meg a szolgál.

— Nem szükséges, arra holnap is lesz időnk, — vélekedett Renée. — Nemde igazam van Claire, a mai estét egymásnak szenteljük!

— Természetes! Válaszolt mosolyogva Claire, mialatt arra gondolt, hogy tán ez lesz az utolsó est, mit együtt töltenek.

— Mit kérjünk most? — kérdezte Renée nevetve. — János elkészült már a vacsora?

— Parancsára gróf ur, az ebédlőben már terítve van!

— Az ebédlőben? — kiáltott fel ijedten Renée. — Abban a nagy, barátságatlan szobában! ... Claire, nem találhatnánk egy barátságosabb és kényelmesebb helyet?

Claire gyöngéden elpirult, majd a szolgálhoz fordult.

— Az én szobámban szervirozzanak János.

— És ne felejtsek a Monopol-sectet behüteni, — kiáltott örvendezve Renée, a szolgál után.

A jónevelésű szolga discrétan mosolygott, meghajtotta magát és eltűnt. Mikor már künn volt, örömeben ugrándozva mormolta fogai között: „Istennek hála, a jég megtört.” Aztán a kezével tapsolt és rohant a konyhába.

Renée hálásan csókolta meg felesége kezét.

— Mily balgák voltunk mi Claire, — suttogta és gyöngéden magához akarta vonni feleségét, de Claire nevetve kisiklott karjai közül.

— Előbb át fogok öltözködni, kedves ... szigorú ... férjem, — mondta nevetve. — Egy fél óra múlva elvárlak, ... ma este az én vendégem leszel.

Egy csókot dobott férjének és újra kisiklott karjai közül, midőn ez ismét át akarta ölelni.

— Egy fél óra múlva, ... — kiáltott vissza és kisietett az ajtón.

Renée fellélegzett, kezeivel eltakarta szemét s nagy boldogságának érzetében egy ideig mozdulatlanul állott a terem közepén. Majd föl-
ijedt, a szolga lépett a terembe.

— Bocsánatot kérek gróf ur ... Richárd gróf és Monticon márkai az előszobában várakoznak, azt kérdezték, hogy már visszatért-e a gróf ur?

Renée derült arca elkomorlyodott.

— Kérem az urakat ...

A szolga föltárta az ajtó szárnyakat és Richárd gróf Monticon márkival belépett.

Az urak némán köszöntötték egymást.

— Nem akarunk sokáig zavarni Renée, — kezdte Richárd komoly hangon. — Csak azt akartam tudni, megkaptad-e leveleimet?

— Igen, olvastam. Tehát holnap reggel hat órakor értem jöttök.

— Hat órakor! Nyolc órakor pedig találkozás a St. Étienne kastély kertnél.

— Es a föltételek?

— Tizenkét lépés távolság ... és golyóváltás a harcceptelenségig.

— Helyes, ... van még valami közölni valód?

— Nem vagy izgatott Renée? Montrabelle gróf veszélyes ellenfél.

— Teljesen nyugodt vagyok.

— Feleséged tudja ...?

— Claire mindenről értesítve van.

— Es ... milyen lelki állapotban van?

— Ő is nyugodt?

— Tudja, hogy mivel tartozunk becsületünknek.

Richárd közelebb lépett fivéréhez s kezét vállára tette.

— Renée, — kezdte komolyan, — én tudom, hogy ti feszült viszonyban éltök, azt is tudom, hogy annak egyedül csak én vagyok az oka. Kérlek bocsáss meg, esztelen szavaimért. Kérlek békülj meg Claire-el, még ... nem késő.

Derült mosoly jelent meg Renée komoly arcán és benső melegséggel szorította meg fivére kezét.

— Szavaid jól estek nekem. Köszönöm törekvésedet Richárd. Most már minden jól van ... Claire, megbocsájtott nekem ...

— Kibékültetek?

— Szívvel!

— Főlséges! Oh mily könnyűnek érzem szívemet. Ostoba fickó voltam Renée, te jól tudod. De egy ostobaságom sem fáj annyira, mint az az egy. Akkor, a midőn ostoba szavaim, a bizalmatlanság magvát, a kételkedés gyanuját bintette szívedbe Claire iránt. Most már tisztességesen tudok és merek föllélegzeni. Es a párbaj, ... no az sem fog a legrosszabbul végződni! Kívánod, hogy veled töltsük az estét?

— Nem kedvesem, — válaszolt Renée, nevetve. — Ezt az est, Claire-é ... a feleségemé.

— Ah, értelek, — mosolygott Richárd. — Jöjjön, menjünk Monticon. Itt már nincs mit keresnünk.

— Még egyet uraim. Kedves Monticon, nyujtsa ide a kezét ... én szereti nővéremet?

A fiatal tisztnek élénk pir szökött az arcába.

— Nyílt kérdésre, nyílt felelet illik. Ugyvan gróf ur, én szeretem Clementine comtesset ...

— Clementine viszont szereti önt?

— Azt hiszem, hogy a comtesse szerelmében biztos vagyok.

— Nos akkor, ígérem önnek, hogy támogatni fogom ügyüket, ha ... igen, ha ez az ördöngös „ha” ott nem volna. Az az egy bánatom van, hogy huszonnégy órán belül mitsem ígérhetek. Richárd kérlek, ha eszem, vedd őket párfogásodba. Megteszed eszt nekem?

— Ígérem Renée!

— Es ... légy támasza feleségemnek ...

Richárd, mély hallgatással, megilletődve hajolt meg Renée kérelme előtt.

— Es ... no, Isten veletek. Reggel hat órakor viszontlátjuk egymást. Bocsássatok meg, feleségem várakozik reám ... Holnap reggelig ... még kilenc óránk van ... Isten veletek!

Az urak néma kézzorítással váltak el egymástól.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi május hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.06
Gyorsvonat reggel	8.18	Személyvonat reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Gyorsvonat délután	4.21	Személyvonat d. u.	3.32
Személyvonat d. u.	4.45	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Gyorsvonat reggel	8.08
Soborsin reggel	2.04	Személyvonat d. e.	10.50
Személyvonat d. u.	4.07	Radnáról délután	2.36
Radnára délután	6.35	Gyorsvonat délután	4.06
Gyorsvonat este	7.18	Radnáról vas. és ün. e.	8.13
		Személyvonat este	9.05
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.59
Szeged felé:		Szeged felől:	
Személyvonat reggel	5.—	Személyvonat reggel	8.33
Vegyesvonat reggel	7.10	Vegyesvonat este	7.06
Személyvonat d. u.	4.11	Személyvonat este	10.33
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.08
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

Motormenetek

Arad—Szabadságtér és Battonya között.

Battonya felé reggel	8.—	Battonya felől reggel	6.02
Battonya felé d. u.	12.26	Battonya felől d. u.	12.04
Battonya felé este	7.11	Battonya felől d. u.	4.05

NYILTTÉR.*

Ügyvédi irodám

Uj-Aradról Aradra visszahelyeztem és a
Batthyány-utca 26. számú házban megnyitottam.

Dr. Parecz Béla,
1174 ügyvéd.

Csász. és kir. szabadalmazott

Frisch-féle

férfi-alsónadrág,

mely elől az övnél szűkebbre vagy bővebbre szabályozható a nélkül, hogy a felső nadrágot vagy mellényt kellene fölgombolni. Egészségi szempontból czélezettségénél, tartósságánál és kényelmességénél fogva hazánkban és a külföldön a legnagyobb kedveltségnek örvend, mert a testhez simul és nem csuszik le, mint az eddigiek, melyek vagy nagyon szűkek, vagy nagyon bővekek voltak: a gyomorra pedig rendkívül hatással van.

Szabadalmazott férfi-alsónadrágok árai:

Köpper	K. 3.20	Rövid férfi-alsónadrág me-
Schroll-drill	K. 4.—	leg nyári napokon a legkel-
Rumburgi	K. 6.—	lemesebb viselet.
Rövid nadrágok méreténél	M. depolan-schiffon	K. 2.80
elegendő a derékbőség fe-	Czérna-kreasz	K. 4.40
szesen véve.	Fehér batizst	K. 3.60
	Szines francia batizst	K. 3.60

Szállított áruk meg nem felelés esetén kicserélhetnek vagy az érték fizetett összeg visszajuttatnak. — Csomagolást és szállítótételeket nem számítok. 1074

Aradon kizárólag nálunk eredeti árban kaphatók:

Rosenblüh H. és Társa.

Utasítás mértékértelmezéshez: Derék bőség (feszesen véve), a felső nadrág teljes hossza.

*****
 Minden külön értesítés nélkül tudatom a n. é. közönség-
 gel, hogy eddig
Aradon, Deák Ferencz-utca 23. sz.
 alatt létezett fa-szobrászati műtermemet
Budapestre, (IX. Lónyai-utca 27. sz. I. emelet)
helyezem át,
 ahol bármily fa-, épületi gipsz és kőszobrászati munkákat el-
 vállalok.
 Amidőn eddigi szives pártolásukért ezuttal köszönetem
 nyilvánítom, kérem jóindulatukat részemre megőrizni.
 Arad, 1903. május 3.
 Kiváló tisztelettel
Reich Ignác.
 646
 *****

A Gróf Csáky-féle uradalomhoz tartozó **Alvácza fürdő**
 Arad és Hunyadmegye határán.
 Teljesen újra berendezve és kényelmes vendégszobákkal ellátva.
 Gyönyörű fekvésű, kies völgyben kitűnő jó levegővel.
 Csusz, ischias, rheuma, köszvény, női betegségek, bőrbajok, el-
 gyengülés stb. ellen, kiváló jó hatással, biztos eredménnyel.
 Állandó fürdőorvos: Dr. Lendvai Márk.
 Kitűnő magyar koszt! Állandó zenekar!
 Legolcsóbb árak!
 Ünnepeles megnyitás május 17-én.

Uzlet áthelyezés!
Albrecht Ágoston
 ezelőtt: CSEH KATALIN
kezt y ü - üzletét
 1903. május 1-én
Salacz-utca 1-ső szám a.
 Lócs-féle házba
helyezte át. 1067

„FMKE“

padlólakk és parketta-fénymáz a legjobb.
 Teljesen magyar gyártmány a Meer Mór és Fia-féle
 mosható „FMKE“ takarékos parketta-fénymáz
 kipróbált, legjobb máz **parketták, puhapadlók, linoleum és butorok** fénye-
 sítésre, legzeleszerűbb és legolcsóbb, mert a

FMKE parketta-máz	használata könnyű és egyszerű.
FMKE parketta-máz	azonnali használatra készen van és így főzni nem kell.
FMKE parketta-máz	feleslegessé teszi a fáradságos kefélezést, amennyiben egy puha ruhával megdörzsölve tükörfé- nyessé válik.
FMKE parketta-máz	viztől nem válik foltossá.
FMKE parketta-máz	matt butorok beeresztésére előnyösebb mint a brunolin.
FMKE parketta-máz	a legolcsóbb, mert 1 kiló 90—100 □ méter parkettára elegendő.

Ára: 1 kilós dobozban K. 2.40, fél kilós dobozban K. 1.30, negyedkilós dobozban K. — 70.
A FMKE szobapadlólakk
 rögtön szárad, szagtalan és mosható világos sárga, sötét sárga és mahagoni barna szép színekben, 1 kiló tisztasulyt
 tartalmazó dobozokban 1 kiló **2 korona.**

5% az „FMKE“ javára 5%.

Teljesen magyar gyártmány, gyártja

385

Meer Mór és Fia festékkereskedése
 Arad.
 Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek.

10894—1903. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetés.

Haszonbérbe adani fognak az alant elősorolt kincstári bér-
tárgyak jelesül: I. Dentán a m. kir. kincstári ispánság hivata-
los helyiségében 1903. évi június hó 2-án d. e. 9 órakor: den-
tai erdőirtási föld 61-992 hold 1903. október 1-től 1 évre; évi
1383 korona kikiáltási árral. — II. Lugoson a m. kir. kinc-
stári ispánság hivatalos helyiségében 1903. évi június hó 5-én
d. e. 9 órakor: A facseti heti vásár vámszedési jog 1903. ok-
tóber 1-től 6 évre; évi 1840 korona kikiáltási árral. — III.
Temesrékason a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségé-
ben 1903. évi június hó 6-án d. e. 9 órakor: Babsai zábrány
nevű irtás 80-1200 hold 1903. október 1-től 6 évre; évi 1002
korona, hisziási cseréfoldek 190-137 hold 1903. október 1-től 6
évre évi 2423 korona kikiáltási árakkal. — IV. Temesvárt a
m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1903. évi
június hó 8-án d. e. 9 órakor: Kisbecskereki postaföld 75-1391
hold 1903. október 1-től 6 évre; évi 2244 korona kikiáltási
árral. — V. Nagybecskereken a m. kir. kincstári ispánság hi-
vatalos helyiségében 1903. évi június hó 9-én d. e. 9 órakor:
Titel-Alsó-Kovil Tisza és Duna halászati jog 1904. január 1-től
6 évre; évi 1600 korona kikiáltási árral. — VI. Bács-Kulán a
m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1903. évi ju-
nius hó 16-án d. e. 9 órakor: Torzsa pettauai III. sz. bérlet
225 hold 1903. október 1-től 1 évre; évi 12606 korona. Torzsa
pettauai VIII. sz. bérlet 255-460 hold 1903. október 1-től 1 évre;
évi 16411 korona kikiáltási árral. VII. Pancsován a m. kir.
kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1903. évi június hó
19-én d. e. 9 órakor: Szeferkéri dominális földek 759-233 hold
1903. október 1-től 1 évre; évi 1002 korona. Szokolováci du-
nai halászati jog, Bocsinótól Ribisováig 1904. január 1-től 6
évre; évi 1216 kor. 80 fillér kikiáltási árral.

Az itt felsorolt bértárgyakon kívül a fentebb nevezett kir.
kincstári ispánságoknál az ott kitett napokon, ugyancsak Ma-
gyar-Pécskán a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségé-
ben 1903. évi június hó 12-én d. e. 9 órakor tartandó árveré-
sen több kisebb földrészetek és uradalmi jogok szinte bérbe-
adani fognak, miért is az érdeklődők a közigazgatási uton
közvetett, valamint az alulirt m. kir. jószágigazgatásnál,
továbbá a fentebb nevezett ispánságoknál betekinthező hirde-
tésekre utaltatnak. A részletes árverési feltételek, a szokott
hivatalos órák alatt az ispánságoknál megtekinthetők.

Aradon, 1903. évi május hó 13-án.

Magy. kir. államjóságigazgatóság.

1146

Szépítsd arcodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszivódik. Remek hatása, többször kitün-
tetett a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény.
Eltünteti rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösse-
get és mindennemű arctisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Remnyai Mátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Voj-
tek Kálmán, gyógyszerész úrknál Krausz Elemér és Társai, Voj-
tek és Weisz odgüista úrknál.

Kérje

ingyen és bérmentve

illusztrált árjegyzékeket,
mely több mint 500 ábrát
tartalmaz

órák, arany-, ezüst-
árúkról és zenemü-
ezikkekről.

KONRÁD JÁNOS

Óragyáros és kiviteli ház Brűx 276. sz.

(Csehország.)

2721

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam beleöleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Fe-
lülmulthatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő- és mell
minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünteti
a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést a meg-
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Külön-
ben használ torokgyulladásnál, rekedtségénél és a torok minden betegségei-
ben stb. 3. Minden lázat alaposan megszüntet. 4. Meglepető gyorsasággal
meggyógyítja a gyomorgörcsöt, köhögést és hascsikarást. 5. Gyöngéd
székeletet okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lép-
kört és a méhbetegségeket, megőríti az érvágyat és az emésztést. 6. Külön-
ben szolgát fogfájásnál, odvas fogaknál, szájpohadásnál és minden
fog- és szájbetegségnél megszünteti a felbőgést és a száj meg gyor-
mor rossz szagát. 7. Külső használatban csodás gyogyosert képez minden
sebre, lázas kiütések, sipoly, szemölcsök, égett sebek, fagyott
tagok, rüh, kozs és bőrkintések ellen, megszünteti a fejfájást, zugást,
szakgátást, köszvényt, fülfájást stb. Vigyázzon kell mindig a
szél apócsa-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb vé-
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzjuk a gyárból,
eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postafiókára
Ausztria-Magyarországon 12 kor. vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-
Hercegovinában 4 korona 80 fillér. Kevesebb nem küldetk. Kültetés
csakis az összeg előre való utalványozása mellett.

Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.

Ez a gyógyszerében feltűnőhatatlan két szer sohasem romlik
meg, hanem ellenkezőleg, mentől öregebbek, annál értékesebbé és
hatékonyabbá válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik,
mindfolyva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghoz-
zák a segítyt és sikert, legalább az orvos megérkezéig; természetesen
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett
pótezerékhez nyúlni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem
forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, meg-
bizható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet min-
den eshetőségre készen, minden családban készletben kell tartani. Ahol
nem lehet valódi minőségben, a valódiat minden ismerővel megkapni,
ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:

An Apotheker A. Thierry Schutzensel-Apotheke in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Központi raktár Budapesten Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-II.

Butor-gyáramat

Választó-utcából

Magyar-utca 5. sz. házamban,

külön e célra épített nagy helyiségekbe

helyeztem át.

Steigerwald A.

butorgyáros

1027

Arad, Andrassy-tér 15.

Városi és megyei telefon 115.
Tisztelettel felhívom mélyentisztelt ve-
vőim és a n. é. közönség szíves figyelmét,
hogy 855

színes bőr különlegességeim a
tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb divat szetint
pontosan eszközölök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

KINTZLER ZOLTAN

Grammometer mérés és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható.

321

Pontos és szolid kiszolgálás!

ARADON,
Salacz Gyula-utca 2.
Kalmár József

műszerész

ajánlja jó minőségű

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendű külső és
belső gummit és minden a kerék-
párhoz tartozó felszerelési tárgyakat.
Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telefon beren-
dezéseket szakszerűen és jótállás
mellett készítek. 806

Telephon szám 242.

**Az előnyös bevásárlásnak
legújabb meglepetésére**

talál a n. é. közönség Ferray- és Rá-
kócsy-utca sarkán, Kristófy-féle ház-
ban, Szállasi Aladár által ujonnan be-
rendezett rövid- és játék-Áru
kereskedésében. Hol crottin-, kana-
vász-, vászon áruban, u. m. színes
pamutban, harisnyákban, szala-
gokban, dohányzó-szerekben, pénz-
tárazsokban és kézimunkához szüksé-
gelt cikkekben dus, gazdag raktár tar-
tatik. Különösen ajánlja jóhírnevű

gép-harisnya kötődjét,

melyet Aradon még nem létezett kötő-
gépekkel szerelt fel, hol új harisnyák
kötését és fejelését, keztyűk-, kamás-
lik-, alsószoknyák, alsóingek és min-
den a kötőde szakmába vágó javításokat
jutányos árban elkészítik. 335

**MINDEN HOLGYNEK
SZÜKSÉGES ARCBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A
FÖLDES-FÉLE**

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világba el-
terjedt készítmény nem zsíros kenőcs, hanem a bőr által azonnal fel-
szívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú
ideig használva sem árt. Par napi használat után megszüntet szepőt
májfoltot, bőrráktát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Masszaz-
hoz használva eltünteti redőket, himlőhelyet stb.

Csak az azon készítmények valódiak, a melyek címeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tévely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit pender 1 kor, 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Fe-
rencz, Boros-Sebessen: Zangorl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs. Apácán: Bonomi
Antal, Cs. Pálotán: Nagy Albert, Csérmén: Berkes Armin, Elekén: ifj. Pekker István,
Földeskon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István,
Győrkon: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kovermesen: Schögl Pál, Kun-
Ágotán: Fejes Lajos, Körtöcon: Hackenberger László, Medgyessygházán: Kelecsenyi
Ferencz, Mező-Kerékáházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halma-
gyon: Hanzeros Adám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Kókszin János, Pankotán:
Pesevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Si-
mándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor,
Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternaigo Geza urak gyógyszerárakban.

Építeni szándékozók figyelmébe!

Vollák József és Társa

építési vállalkozók, építési iroda és faterlep

Arad, Radnai-ut 6. szám.

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

kőműves munkát,

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely
stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jég-
vermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű beren-
dezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és
homlokzatok beszínezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

Czementmunkákat, ugymint: czementburkolatok, beton- alapok,
lépcsők, boltózatok, czement-faszlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák,
stb. készítését.

Ács munkákat, ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek
és egyéb gazdasági főrőhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Faczement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabciz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becslését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányunk-
ban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Vollák Jozsef es Társa.

XII-ik magy. kir. szab. osztálysorsjáték
nyereményelnek sorozata.

110,000 sorsjegy 55,000 nyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Legnagyobb nyeremény esetleg

1 millió korona.

	Korona.
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
8 " "	20000
8 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1628 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55000 nyer. és jut. összegben	14,459,000

Felhívás

a XII-ik

magy. kir. szab. Osztálysorsjátékhoz.

**Az I. Osztály huzása már
1903. évi május hó 22 és 23-án lesz.**

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész   egy fél   egy negyed   egy nyolczad
12 kor.   6 kor.   3 kor.   1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvél, vagy az összeg előzetes
megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a pos-
tautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos
játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a húzás után kül-
döm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszegek díjmentes átutalhatása cél-
jából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becses megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencsegyűjtődjéje.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utczá II.

**Gaedicke szerencséje
óriási!**

A következő főnyereményeket fizettem
ki eddigelé b. ügyfeleimnek:

	korona	szl.
600000	62551	szl.
400000	33464	"
400000	11119	"
400000	28916	"
100000	42758	"
100000	49878	"
100000	87991	"
70000	60912	"
60000	17357	"
60000	78863	"
60000	82528	"
60000	97263	"
30000	6920	"
30000	38691	"
30000	90664	"
25000	23481	"
25000	30049	"
20000	28950	"
20000	83402	"
20000	35862	"
20000	44110	"
20000	60781	"
20000	78848	"
20000	88974	"
15000	57734	"
15000	77950	"
15000	82506	"
24 á 10000	K. = 240000	K
46 " 5000	" = 230000	"
292 " 2000	" = 584000	"
599 " 1000	" = 599000	"
883 " 500	" = 441500	"

APRÓ HIRDETESEK.

Bérbevenni kerestetik

egy egész ház 4 vagy 5 szobás lakással és 2 kamara, 1 istállóval, 1903. november 1-ére. Ajánlatokat a lap kiadóhivatala megmondja. 1149

Lakást keresek.

Négy nagy szobás lakást keresek augusztusra a főtéren, vagy annak közelében. Ajánlatot „Nagy szobák” czimena kiadóhivatalba kérek.

Jég

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Brassay Testvérek

22 év óta fenálló fűző üzlete nagy vevőkörrel szabad kézből eladó. Értekezhetni az üzletben. 1169

Szeged-Rókus.

Itt vagyok, hiába vártam; esdeklem, kérem ma, kedd délelőtt mondott helyen 9—10 között. Sz. R. 12. 1175

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz. (szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű uri öltönyök mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat poton áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben). 405

Barna Kálmán

festészeti műterme

Aradon, Szt.-Pál-utca 2. sz.

Lakás B. Határ-utca 4. sz.

Elfogad a mű- és díszfestészet terén előforduló bármely munkák elkészítését, nevezetesen:

templomok, termek, kastélyok, stb. belső díszítését.

Szent képeknek, valamint egész ottároknak előállítását, arckép, táj- és genréképek művészi kivitelben való megfestését. 588

Vázlatok és költségvetések kivánatra készíttetnek.

KISS GYULA

épület és műbutor asztalos

Aradon, Csernovics Péter utca 16.

Elvállal minden az épület és műbutor-asztalos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület-asztalos munkát, portálokat, bolt- és irodai berendezéseket. Konyha-, háló-, ebédlő- és szalonbutor berendezést, a leg egyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig és legjutányosabb árban. 318

Vidéki megrendelések pontosan esz- közöstitnek.

Rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer- tárgyakat készpénz fizetés mel- lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol- csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438

Váradi János

Urás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéház- zal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít min- denféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű arany- és ezüstöt. 699

Permetező

3 évi jótállással (ingyen javítás.)

E permetező alkatrészei a rézöl- dattal semminemű érintkezésbe nem jönnek s így azokat sem meg- támadni, sem eldugni vagy meg- rongálni nem képes. Ára 32 kor., 3 évi ingyen javítással.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyancott 368

Borszivattyúk

s hozzávaló legjobb minőségű gum- micsövek.

Tüzi-fecskendők

s hozzávaló legjobb minőségű belül gummizott kendertömők és kutak. Mindennemű javítások elfogad- tatnak.

A legjobb fémtisztító szer

ma és az is marad az

AMOR

fémtisztító gyönyörű fényvel.

Mindenütt kapható 14, 20 és 30 filléres dobozokban.

Gyáros: Lubszynski & Co., Berlin N. O.

Ügyeljünk az „Amor” védjegyre.

1051

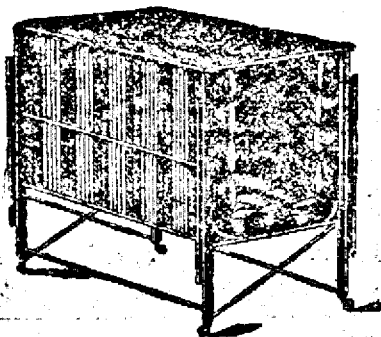
TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vashutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD,

Templom- és Kölcsey-

utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.: katonai-, tűzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhető) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére. 278

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

Kitűnő vasmunka! Pontos szállítás! Finom fényezés!

A. a. i. nyomda részvénytársaság könyvkiadója.

Végh István

épület és díszmű-bádogos

Aradon, Boros Béni-tér 10.

(Nádor-utca sarkán.)

Elvállal mindennemű ornament épü- let bádogos és templom-tornyok fedését, továbbá vízvezeték munkálatokat, fürdő- szobák felszerelését, konyha berendezéseket, u. m. cset és csőrepedés javításokat, úgy helyben, mint vidéken a legjutányo- sabb árak mellett, pontos és gyors kivitelben. 573

3 nap alatt meggyógyul

a húgyvesztés — ha több éves is — sza- badalmazott tanulmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bé- csi kórházban s a párisi Hópital-Mydi- ben vérhajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli magömlés meggyógyítására is feltétlenül biztos. Étrend, foglalkozás változtatás nél- kül otthon titokban használható. Haszná- lati utasítással 10 írt, utánvétellel, vagy az összeg előre küldése mellett.

Dr. Tóth Ödön 681

Budapest, VIII. József-körút 53.

1982—1903. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvény- hatóságánál üresedésbe jöhető 2800 korona évi fizetéssel és 560 korona lakbérrel javadalmazott egy községi bíról.

2200 korona évi fizetéssel és 440 korona évi lakbérrel javadal- mazott egy fogalmazó.

1700 korona évi fizetéssel és 340 korona évi lakbérrel javadal- mazott egy rendőrhadnagy.

1600 korona évi fizetéssel és 320 korona évi lakbérrel javadal- mazott egy adóügyi számtiszt.

1400 korona évi fizetéssel és 280 korona lakbér illetményen javadalmazott két irodai segéd-tiszt állásra pályázatot hirdetek.

Az 1893. évi I. t. cz. szerint felsorolandó pályázati hirdetmények 1903. évi június hó 6 ik nap- jáig bezárólag Arad szab. kir. vá- ros polgármesteréhez lesznek be- nyújtandók.

Arad, 1903. évi május hó 16 án.

Institoris Kálmán, s. k. polgármester.

M. kir. államv. üztelv. Debreczen.

8760—1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alulírott üzletvezetősége pályázat útján biztosítani kívánja 1903. évi július 1-étől három egymásután kö- vetkező évre azon egyenruhákat, a melyeket hivatalnokai szolgálat közben viselni tartoznak.

Az ajánlatok 1903. évi július hó 1 ig, a bánatpénzek az ezt meg- előző nap déli 12 órájáig külden- dők be alulírott üzletvezetőséghez.

A pályázatra vonatkozó rész- letes szállítási feltételek az üzlet- vezetőség anyag- és leltárbeszer- zési ügyosztályába megtekintheők vagy posta útján megrendelhetők. Postán való szállítás esetére a 20 fillér postaköltség be- küldendő.

Debreczen, 1903. évi május hó 13-án.

M. kir. államv. üztelv. Debreczen.

(Utánnomás nem díjazatik.)